

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget (2. samling)
(Alm. del - bilag 341)
miljøministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og deres stedfortrædere Bilag Journalnummer Kontor

1 400.C.2-0 N.1
8. juni 1998

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 12. juni 1998
- dagsordenspunkt rådsmøde (Miljøministre) den 16. - 17. juni 1998 - fremsendes vedlagt Miljø- og Energiministeriets
notat over punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Notatet er ligeledes sendt til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

SAMLENOTATMILJØ- OG ENERGI- MINISTERIET MILJØSTYRELSEN

Internationalt kontor
J.nr. M 111/17-0121 løbenr.MEM0138-MST

KR/6

Den 4. juni 1998

VEDRØRENDE RÅDSMØDE (MILJØ) DEN 16. - 17. JUNI 1998

Ad punkt 1 - Forslag til Rådets direktiv om begrænsning af svovlindholdet i visse flydende brændstoffer og om ændring af direktiv 93/12/EØF

KOM nr. (97) 88

1. Status Rådet modtog den 21. maj 1997 ovennævnte forslag til medlemsstaterne.

Forslaget er baseret på traktatens artikel 130 S, stk. 1 og skal derfor behandles efter proceduren om samarbejdsproceduren i artikel 189C.

Europa-Parlamentet har den 12.-13. maj 1998 udtalt sig om forslaget.

Forslaget har tidligere været behandlet på rådsmøde (miljø) den 23. marts 1998 i form af forelæggelse af en fremskridtsrapport.

Grundnotat er sendt til Europaudvalget den 3. marts 1998 og forslaget har tidligere været forelagt Europaudvalget den 20. marts til orientering. Europaudvalget har endvidere været orienteret om forslaget i forbindelse med grundnotat om Kommissionens forslag om en strategi for bekæmpelse af forsurening, oversendt til udvalget d. 4. Juni 1997.

Punktet er sat på dagsordenen med henblik på vedtagelse af fælles holdning.

2. Formål og indhold Kommissionen har i foråret 1997 offentliggjort en Meddelelse vedrørende en omkostningseffektiv strategi til bekæmpelse af forsurening inden for Fællesskabet; heri fremhæves det bl. a., at bekæmpelse af svovldioxidemissioner fra forbrænding af visse flydende brændstoffer bør være en integrerende del af denne omkostningseffektive strategi. Svovldioxidemissioner bidrager betydeligt til forsurening inden for Fællesskabet, og svovldioxid indvirker endvidere direkte på miljøet, idet det forringer biodiversiteten og naturens skønhedsværdier og beskadiger følsomme økosystemer, afgrødeproduktionen og skovenes vækst. Svovldioxidemissioner er desuden en af hovedårsagerne til sur nedbør i byerne og dermed en af de vigtigste årsager til luftforureningen i mange by- og industriområder, hvilket påvirker menneskenes sundhed.

Meddelelse om en strategi til bekæmpelse af forsurening indeholder konkrete forslag til, hvordan man sikrer at målet om, at kritiske belastninger og niveauer for forsurening ikke må overskrides i år 2010, skal nås. Der opsættes i den forbindelse et delmål om, at de eksisterende følsomme arealer i EU-området, hvor den kritiske belastning for forsurening i dag

overskrides, skal reduceres med 50 % i år 2010.

Direktivforslaget regulerer fuelolie og gasolie, der anvendes i landanlæg samt gasolie, der anvendes i skibsfarten. Fuelolie anvendes i raffinaderier, kraftværker, industrien, private husholdninger og transportsektoren. Gasolie anvendes til boligopvarmning og til kraft- og varmfremstilling i skibe.

Følgende grænseværdier er fastsat:

Grænseværdier for svovldioxid og

årstal Fuelolie i landanlæg 1,0 % fra den 1. januar 2000 Gasolie i landanlæg 0,2 % fra den 1. januar 1999

Gasolie til skibsfart 0,2 % fra den 1. januar 1999

Forslaget gælder ikke for brændstof i brændstoftanke på skibe, der overskrider en grænse mellem et tredieland og en medlemsstat. Forslaget dækker desuden heller ikke brændstoffer til forarbejdning i raffinaderiindustrien.

Med hensyn til grænseværdien for svovl i fuelolie er følgende tilfælde undtaget:

1) Med den begrundelse at foranstaltningerne skal være omkostningseffektive kan medlemsstaten i egne, hvor luftkvalitetsmålsætningerne for svovldioxid overholdes, jf. direktiv 80/779 (om grænseværdier og vejledende værdier for luftkvaliteten med hensyn til svovldioxid og svævestøv) og forudsat at bidraget til den grænseoverskridende forurening er ubetydelig, tillade anvendelse af fuelolie med en svovlgrænse på mellem 1 og 2,5 % i dele af eller hele dens område. Der fastsættes en øvre grænse for at undgå at der i egne hvor miljøkvaliteten er god, "dumpes" fuelolie med et meget højt svovlindhold.

2) Alle nye fyringsanlæg med en nominel termisk effekt på 50 MW og derover, og som overholder kravene i direktiv 88/609 om store fyringsanlæg - senest ændret ved direktiv 94/66/EF - undtages fra kravet om anvendelse af fuelolie med et svovlindhold på højst 1 vægtprocent. Dette begrundes af Kommissionen med at det for kraftværker og visse industrigrene vil være mere omkostningseffektivt at fjerne SO₂ fra deres emissioner med tekniske midler, som f.eks. røggasafsvølvning, snarere end at anvende fuelolie med lavt svovlindhold.

3) For alle andre fyringsanlæg mener Kommissionen, at de enten skal anvende fuelolie med et svovlindhold på højst 1 % eller overholde en emissionsnorm på 1700 mg SO₂/m³, hvilket stort set svarer til forbrænding af fuelolie med et svovlindhold på 1%. For i praksis at kunne opfylde denne undtagelse skal man således enten anvende brændstof med et lavt svovlindhold eller rense sig ud af problemet ved en afsvøvlingsproces.

I det omfang bestemmelserne i nærværende direktivforslag vedrører store fyringsanlæg, skal de tages op til revision i lyset af den kommende revision af direktiv 88/609/EØF.

Med hensyn til svovlindholdet i gasolie er der allerede fastsat en grænse på 0,2 % i direktiv 93/12. Kommissionens argument for at fastholde den nuværende grænseværdi er, at det kun for nogle medlemslande, herunder Danmark og 5 andre "nordlige" EU-lande, vil være en omkostningseffektiv foranstaltning at reducere svovlindholdet yderligere. De lande, der ønsker at gå videre, kan gøre dette, idet direktivforslaget er baseret på artikel 130 S, hvilket gør svovlgrænseværdien til en mindstenorm.

Med hensyn til grænseværdien for svovl i gasolie til skibsfart gælder den undtagelse, at Grækenland, for hele dets territorium og Spanien, for så vidt angår De Kanariske Øer gives en 4-årig dispensation fra grænseværdien på 0,2 % for gasolie. Grænseværdien på 0,2% anses for at kunne indebære tekniske og økonomiske problemer for de nævnte lande samtidig med at en undtagelse for Grækenland og De Kanariske Øer ikke ventes at få negative virkninger på markedet for gasolie til skibsfart. Eksport af gasolie til skibsfart fra Grækenland og De Kanariske Øer til andre medlemsstater skal opfylde de gældende krav i modtagermedlemsstaten.

For grænseværdierne for såvel fuel- som gasolie gælder der en undtagelse, om at hvis en medlemsstat som følge af en pludselig ændring i forsyningerne med råolie eller olieprodukter har vanskeligheder med at overholde grænserne for maksimalt svovlindhold, kan Kommissionen tillade, at der anvendes en højere grænseværdi inden for en medlemsstats område for en periode på højst 6 måneder.

3. Europa-Parlamentets udtalelse Europaparlamentet har den 12.-13. maj 1998 vedtaget i alt 28 ændringsforslag til Kommissionens forslag. Heraf har Kommissionen accepteret 9 helt, 4 delvist, 6 i princippet og afvist 14.

Af Parlamentets ændringsforslag skal særligt fremhæves:

- hjemmelsgrundlaget bør ændres fra 130S til 100A
- udvidelse af direktivet til også at omfatte bunkerolie og marinefuelolie
- skærpelse af svovlgrænseværdien for gasolie fra 0,2 til 0,1 % og skærpelse af ikrafttræden for svovlgrænseværdien for fuelolie på 1 % fra 2000 til 1999.
- skærpelse af undtagelsen for fuelolie fra 1-2,5% til 1-2% samt skærpede dokumentationskrav for medlemsstater, der benytter undtagelsen
- emissionsgrænseværdier for forbrændingsanlæg, raffinaderier og cementfabrikker skal svare til anvendelse af en brændelskvalitet på 1 % svovl i fuelolie (svarer til en emissionsgrænseværdi på 1700 mg/Nm³)
- krav om information af Parlamentet, når Kommissionen skal afrapportere til Rådet
- opfordring til Kommissionen om at fremlægge forslag om økonomiske styringsmidler
- at forskning er nødvendig, særligt hvad angår skibskatalysatorer, "flue-gas" afsøvling og NO_x-katalysatorer for biler
- medlemsstaterne skal etablere overvågningsmekanismer

Kommissionen kan ikke acceptere ændringsforslag vedrørende ændring af hjemmelsgrundlaget for direktivet, skærpelserne af svovlgrænseværdierne for fuel- og gasolie, ens emissionsgrænseværdier for raffinaderier og forbrændingsanlæg på raffinaderier, idet der allerede i dag gælder skrappe regler for visse raffinaderiforbrændingsanlæg, kravet om fremlæggelse af forslag om økonomiske styringsmidler, særskilt informering af Parlamentet, når Kommissionen skal afrapportere til Rådet og ikrafttræden af svovlgrænseværdien på 1 % for fuelolie allerede i 1999.

4. Konsekvenser for Danmark Lovgivningsmæssige konsekvenser: De vigtigste bestemmelser i direktivforslaget omfattes allerede af bekendtgørelse nr. 901 af

31. oktober 1994 om begrænsning af svovlindhold i brændsel til fyrings- og transportformål. Såfremt det lykkes at komme igennem med de danske synspunkter, jf. nedenfor, skal bekendtgørelse nr.

901 ændres i overensstemmelse hermed. Man kan desuden overveje også at affatte en særskilt bekendtgørelse, som alene regulerer skibe.

Økonomiske konsekvenser: Som følge af beskatningsfordele ved salg af olie med lavt svovlindhold er olieselskaberne i Danmark allerede i dag overgået til en gasoliekvalitet på 0,05% svovl uanset at 0,2% er tilladt. Også den forhandlede fuelolie ligger på væsentligt under de tilladte 1,0% svovl. Kun til skibsfart i fart mellem havne i Fællesskabet forhandles marinedieselolie med højere svovlindhold af konkurrencemæssige grunde. På den baggrund vil evt. strammere regler formentlig kun medføre marginale økonomiske virkninger.

Forslaget betragtes af Kommissionen som en omkostningseffektiv foranstaltning for en overvejende del af medlemsstaterne, herunder Danmark.

Beskyttelsesniveau: Direktivforslaget er neutralt for beskyttelsesniveauet i Danmark. De eksisterende lovregulerede grænseværdier for svovlindholdet i brændstoffer i EU er på 0,2 % for gasolie til landanlæg og skibsfart og i Danmark på 1,0 % for fuelolie til landanlæg, hvilket er identisk med det foreliggende forslag.

5. Høring Oliebranchens Fællesrepræsentation har været hørt og har i en udtalelse af den 6. november 1997 erklæret ikke at have bemærkninger til direktivforslaget. Forslaget har desuden været sendt i skriftlig høring i specialudvalget og forelagt udvalget den 6. marts og den 28. maj 1998.

Danmarks Naturfredningsforening mener at grænseværdierne for fuelolie til landanlæg og gasolie til landanlæg og skibe skal skærpes og desuden at direktivforslaget skal udvides til også at omfatte fuelolie til skibe. I den forbindelse bør grænseværdien for svovl i fuelolie til skibe fastsættes til 1,5 %. Danmarks Rederiforening mener, at såfremt Kommissionens forslag udvides til også at omfatte fuelolie til skibe og der i den forbindelse skal fastsættes en grænseværdi for svovlindholdet heri, kan en sådan grænseværdi kun håndhæves over for skibe, som er hjemmehørende i EU. For alle andre skibe må EU-medlemsstaterne anerkende MARPOL-konventionens bestemmelser og i den forbindelse vil europæisk skibsfart blive stillet i en dårlig konkurrencesituation, hvorfor Foreningen mener, at problemet bør søges løst i IMO-regi. Foreningen tilkendegav på specialudvalgs mødet den 6. marts 1998 at den i øvrigt mener, at den internationale grænseværdi på 4,5 %, som bl.a. med EU-landenes stemmer, blev vedtaget ved ændringen af MARPOL-konventionen, er for høj. Foreningen mener endvidere, at det foreliggende direktivforslag ikke er et egnet instrument til at regulere kvaliteten af skibsbrændstof og anbefaler at man under de videre forhandlinger arbejder for at fuelolie til skibe ikke omfattes af direktivet.

6. Formandskabets forslag Formandsskabet har fremlagt en kompromispakke, i følge hvilken fuelolie til marine formål ikke er omfattet, cementfabrikker ikke er særskilt nævnt, emissionsgrænseværdien for alle anlæg er på 1700 mg/m³, at

der for raffinaderier skal gælde en såkaldt boblekonstruktion, hvilket betyder at emissionsgrænseværdien gælder for hele anlægget og ikke blot for skorstenen, og at grænseværdien på 1 % for svovlindholdet i fuelolie først træder i kraft i 2003 (Kommissionen har foreslået år 2000) og at svovlindholdet i gasolie sættes ned til 0,1, dog først fra 2005 med en undtagelse under visse betingelser for fortsat at anvende gasolie med en svovlprocent på 0,2.

Ad punkt 2 - Fællesskabets klimastrategi - rådskonklusioner

1. Status Den 12. december 1997 enedes Parterne til FN's rammekonvention om klimaændringer om den såkaldte Kyoto-protokol. Ifølge protokollen skal de industrialiserede lande reducere de samlede udledninger af de 6 drivhusgasser, CO₂, CH₄, N₂O, HFC'er, PFC'er og SF₆ med 5,2% i budgetperioden 2008-2012 i forhold til 1990. Fællesskabet påtog sig at reducere de samlede udledninger af de 6 drivhusgasser med 8%.

2. Formål og indhold Rådskonklusionerne skal tjene to formål, dels skal de indeholde den fordelingsnøgle (byrdefordeling), der skal angive, hvilke bidrag de enkelte medlemslande skal levere til sikring af den samlede reduktion på de 8%, og dels skal der i konklusionerne angives, hvilke virkemidler der kan komme i betragtning som henholdsvis fælles og koordinerede virkemidler.

For at fællesskabet kan ratificere Kyoto-protokollen er det en forudsætning, at Rådet har truffet beslutning om de enkelte medlemslandes bidrag til den fælles målsætning. Når protokollen ratificeres gøres medlemslandenes reduktionsbidrag juridisk forpligtende.

Rådet (miljø) traf i marts 1997 beslutning om et udspil i protokolforhandlingerne med en anbefaling af en 15% reduktion i 2010 i forhold til 1990 for de tre drivhusgasser (CO₂, CH₄, N₂O). Samtidig traf Rådet (miljø) beslutning om et forslag til intern byrdefordeling der dog kun bidrog til en reduktion på omkring 10%. Imidlertid omfatter Kyoto-protokollens reduktionsmål også de tre industrigasser (HFC'er, PFC'er og SF₆), og hertil kommer, at det ifølge protokollens bestemmelser er muligt at indregne reduktioner opnået ved hjælp af skovplantning (sinks) og de såkaldte fleksible mekanismer (handel med emissionskvoter, joint implementation og clean development mechanism). Der er derfor behov for at tilpasse byrdefordelingen til protokollens forpligtelser.

Det endelige byrdefordelingsforslag vil blive bilagt konklusionerne når formandskabets bilaterale forhandlinger med medlemslandene er afsluttet.

Konklusionerne slår fast, således som det også skete i marts 1998, at der skal etableres et loft for anvendelsen af fleksible mekanismer. Det betones, at de eksisterende virkemidler på EU-niveau ikke er tilstrækkelige og at yderligere tiltag er nødvendige. Særligt henledes opmærksomheden på, at på transportområdet vil det være nødvendigt med en særlig indsats, og at økonomiske virkemidler vil kunne spille en rolle.

Konklusionerne vil omtale Kommissionens klimastrategi, der imidlertid tidligst vil blive fremlagt i slutningen af maj 1998.

Derefter oplistes to grupper af reguleringer - fælleskabsregulering og koordineret medlemslandsregulering.

Følgende forhold foreslås reguleret på fællesskabsniveau:

- Transportområdet,
- afgifter på brændstof til fly,
- reduktion/afskaffelse af subsidier på fossile brændsler,
- fremme af energieffektiviteten v. hj. a. økonomiske virkemidler,
- energistandarder, certificering samt mærkning,
- løbende forbedring af energieffektiviteten fx. gennem "Best Available Technologies",
- reduktion af metanemissionen ved bedre affaldshåndtering,
- begrænsning af emissionen af lattergas fra biler med katalysatorer, samt
- forskning og teknologisk udvikling under det femte miljørammeprogram for EU.

Følgende forhold foreslås koordineret mellem medlemslandene:

- Sikring af miljøhensyn ved elliberalisering,
- fremme af kombineret kraft/varme og vedvarende energi, herunder energiafgrøder,
- emissionsbegrænsninger gennem generelle miljøaftaler,
- transportpolitik, samt
- bygningers energieffektivitet

3. *Konsekvenser for Danmark* Forslaget er ingen direkte indvirkninger på miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark og har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget medfører ingen økonomiske konsekvenser.

4. *Høring* Punktet har ikke været i høring

Ad punkt 3 - forslag til Rådets direktiv om luftkvalitetsgrænseværdier for svovldioxid, nitrogenoxider, partikler og bly i luften

KOM (97) 500

1. *Status* Kommissionen oversendte den 21.11.1997 ovennævnte forslag til medlemsstaterne.

Forslaget er baseret på traktatens artikel 130S, stk. 1 og skal derfor behandles efter samarbejdsproceduren i artikel 189 C.

Europa-Parlamentet har den 13. maj 1998 afgivet udtalelse om forslaget.

Grundnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. marts 1998 og forslaget blev desuden forelagt Folketingets Europaudvalg den 20. marts til orientering.

Punktet er tidligere behandlet under en orienterende drøftelse på Rådsmøde (miljø) den 23. marts 1998.

Punktet er sat på dagsordenen med henblik på vedtagelse af fælles holdning.

2. *Formål og indhold* Kommissionens forslag er en del af en samlet pakke af foranstaltninger til bekæmpelse af luftforureningsproblemer og udstikker grænseværdier baseret på WHO's sundhedsrelaterede anbefalinger. Forslagets baggrund er Rådets rammedirektiv om luftkvalitet (96/62/EF af 27.09.1996), og forslagens formål er at implementere Rammedirektivet ved

- at fastsætte grænseværdier og eventuelt tærskelværdier for forureningsvarsling af befolkningen for luftens koncentrationer af svovldioxid, nitrogenoxider, partikler og bly med henblik på at undgå, forhindre eller begrænse skadelige virkninger for menneskers sundhed og miljøet

- fastsættelse af fælles kriterier og metoder for måling, så luftens koncentrationer af svovldioxid, nitrogenoxider, partikler og bly kan vurderes

- at skaffe tilstrækkelige oplysninger om luftens koncentrationer af svovldioxid, nitrogenoxider, partikler og bly og at sørge for at de bliver offentligt tilgængelige

Der sættes nye grænseværdier for *svovldioxid*, (SO_2) jf. bilag I for at beskytte sundheden og miljøet. Medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at luftens indhold af svovldioxid ikke overstiger grænseværdierne. For beskyttelsen af sundheden skal grænseværdierne opfyldes fra den 1/1-2005, mens grænseværdierne for beskyttelse af miljøet skal overholdes fra 2 år efter datoen for direktivets ikrafttrædelse. I perioden fra direktivets ikrafttræden, indtil grænseværdien skal overholdes, er der indført tolerancemargener, som angiver hvordan luftforureningskoncentrationen skal reduceres i denne periode:

Gennemsnitsperiode	Grænseværdi	Tolerancemargener
--------------------	-------------	-------------------

1. 1 time	350 mikrogram/m ³	150 mikrogram/m ³ timegrænseværdi	må ikke (43%) ved dette for overskrideres mere direktivs sundhedsbeskytte end 24. gange ikrafttrædelse, lse pr. kalenderår der reduceres lineært indtil
-----------	------------------------------	--	---

1. januar 2001 og hver 12. Måneder derefter for at nå 0 % inden den 1. januar 2005

2. 24 timer	125 mikrogram/m ³	ingen døgngrænseværdi	må ikke for overskrideres mere sundhedsbeskytte end 3 gange pr. lse kalenderår
-------------	------------------------------	-----------------------	--

3. grænseværdi kalenderår og			
------------------------------	--	--	--

20 mikrogram/m ³	ingen for beskyttelse vinter (1.		
-----------------------------	----------------------------------	--	--

af økosystemer oktober til 31.

(gælder ikke marts)

kildernes

umiddelbare

nærhed)

Ydermere fastsættes en tærskelværdi for forureningsvarsel for svovldioxid og et krav om varsling af offentligheden.

Der sættes nye grænseværdier for *nitrogendioxid*, jf. bilag II for at beskytte sundheden, og der sættes nye grænseværdier for summen af nitrogendioxid (NO₂) og nitrogenoxid (NO) som under et kaldes NO_x, for at beskytte økosystemer. Medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at luftens indhold af disse stoffer ikke overstiger grænseværdierne. Grænseværdierne for sundhedsbeskyttelse skal overholdes fra den 1/1-2010 (samme frist som for bekæmpelse af forurening), og grænseværdierne for beskyttelse af økosystemer skal overholdes 2 år fra datoen for direktivets ikrafttrædelse.

Tolerancemargener er indført til angivelse af, hvordan luftforureningskoncentrationen skal reduceres op til det tidspunkt, hvorfra kravene gælder:

Gennemsnitsperiode Grænseværdi Tolerancemargener

1. 1 time 200 mikrogram/m³ 50 % ved dette timegrænseværdi NO₂ må ikke direktivs for overskrides mere ikrafttrædelse, sundhedsbeskytte ned 8 gange pr. der reduceres lse Kalenderår lineært indtil
1. januar 2001 og hver 12. Måneder derefter for at nå 0 % inden den 1. januar 2010
2. kalenderår 40 mikrogram/m³ 50 % ved dette årsgrænseværdi NO₂ direktivs for ikrafttrædelse, sundhedsbeskytte der reduceres lse lineært indtil
1. januar 2001 og hver 12. Måneder derefter for at nå 0 % inden den 1. januar 2010
3. grænseværdi kalenderår 30 mikrogram/m³ ingen for beskyttelse NO+NO₂ af økosystemer

(gælder ikke

kildernes

umiddelbare

nærhed)

Med hensyn til *partikler* (PM), jf. bilag III fastsættes nye grænseværdier for PM₁₀ (d.v.s. for alle partikler med en diameter op til 10µm) der skal overholdes fra år 2005, samt grænseværdier der skal overholdes fra år 2010. Medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at luftens indhold af PM₁₀ ikke overstiger grænseværdierne. Der er indført tolerancemargener til at angive, hvordan luftforureningskoncentrationen skal reduceres i perioden, indtil kravene træder i kraft:

Gennemsnitsperiode Grænseværdi Tolerancemargener

Fase 1

1. 24 timer 50 mikrogram/m³ 50 % ved dette Døgngrænseværdi PM₁₀ må ikke direktivs for overskrides mere ikrafttrædelse, sundhedsbeskytte end 25 gange der reduceres lse pr. År lineært indtil
1. januar 2001 og hver 12 måneder derefter for at nå 0% inden den 1. Januar 2005
2. kalenderår 30 mikrogram/m³ 50 % ved dette Årsgrænseværdi PM₁₀ direktivs for ikrafttrædelse, sundhedsbeskytte der reduceres lse lineært indtil
1. januar 2001 og hver 12 måneder derefter for at nå 0% inden den 1. Januar 2005 Fase 2
1. 24 timer 50 mikrogram/m³ (skal udledes af Døgngrænseværdi PM₁₀ må ikke data og svare for overskrides mere til fase-1 sundhedsbeskytte end 7 gange pr. grænseværdien) lse År
2. kalenderår 20 mikrogram/m³ 50 % den 1. Årsgrænseværdi PM₁₀ januar 2001, der for reduceres sundhedsbeskytte lineært og hver lse 12 måneder derefter for at nå 0% inden den
1. Januar 2010

Medlemsstaterne skal også måle PM_{2,5} og rapportere til Kommissionen visse værdier herom. Behovet for at måle specifikt for de mindre partikler, skyldes, at det især er de små partikler, som er skadelige for den menneskelige sundhed. I de situationer hvor landene må iværksætte planer for at reducere PM₁₀, skal disse også formuleres m.h.p. at reducere PM_{2,5}.

En ny grænseværdi for bly, jf. bilag IV fastsættes, der skal overholdes fra den 1/1-2005, og medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at luftens indhold af bly ikke overstiger grænseværdien. Tolerancemargener er indført til angivelse af, hvordan luftforureningskoncentrationen skal reduceres i perioden indtil den 1/1-2005:

årlig kalenderår 0,5 mikrogram/m³ 100% ved dette grænseværdi for direktivs sundhedsbeskyttelse ikrafttrædelse, lse der reduceres lineært indtil 1. januar 2001 og hver 12. Måned derefter for at nå 0 % inden den 1. Januar 2005

Den generelle basering af grænseværdierne på sundhedsmæssige kriterier har som særlig konsekvens, at grænseværdierne er fastsat både som korttidsværdier (timeværdier), døgnværdier og årsværdier, afhængig af det pågældende luftforureningsstofs virkning på helbredet. For svovldioxid fremgår det f.eks. af direktivet, at der skal rapporteres/måles med 10-minutters værdier, fordi dette stof i høje koncentrationer har en negativ effekt på følsomme grupper af mennesker.

Der gives ligeledes retningslinier for målingen af koncentrationerne af svovldioxid, nitrogenoxid, partikler og bly. Det sker bl.a. ved at fastsætte tærskler til at afgøre, hvilke vurderingsmetoder (målinger, kombination af målinger og beregninger eller alene beregninger og vurderinger), der skal tages i anvendelse, samt retningslinier for placering og mindsteantallet af målestationer i en given zone.

Medlemsstaterne skal desuden sikre, at offentligheden har let adgang til ajourførte oplysninger om koncentrationerne af svovldioxid, nitrogenoxid, partikler og bly.

Hvad angår de aktuelle grænseværdier for stofferne - reguleret af direktiverne 80/779/EØF (svovldioxid og svævestøv), 82/884/EØF (bly) og 85/203/EØF (nitrogenoxid) - gælder disse indtil datoerne, hvor de nye grænseværdier i forslaget skal overholdes (henholdsvis år 2005 eller 2010). De fleste af bestemmelserne i de hidtidigt gældende direktiver om målemetoder vil dog blive erstattet af rammedirektivets samt nærværende forslags mere omfattende krav allerede i år 1998, hvor rammedirektivet skal implementeres eller i år 1999, hvor nærværende forslag skal implementeres.

Undtagelsen herfra er måling af partikler, hvor målemetoden i det eksisterende direktiv gælder indtil 1/1-2005. Denne metode er helt forskellig fra metoden i det foreliggende direktivforslag, og det er derfor ikke muligt at bruge de nye metoder til at vurdere overholdelse af eksisterende grænseværdier med tilstrækkelig præcision.

Senest den 31/12-2003 skal Kommissionen forelægge Rådet og Parlamentet en rapport om direktivets anvendelse og udviklingen i forståelsen af virkningen af de stoffer, det omhandler. Særligt vægt skal lægges på resultaterne fra forskningen i partiklers og svovldioxids sundhedsvirkninger, samt om der kan gennemføres depositionsgrænseværdier for bly (grænseværdier for nedfald af bly).

Medlemsstaterne skal senest 31/12-1999 sætte de nødvendige love og bestemmelser i gang.

3. *Europa-Parlamentets udtalelse* Parlamentet har den 13. maj 1998 afgivet forslag til 28 ændringer til udkast til direktiv. Kommissionen har i en foreløbig meddelelse udtalt, at man kan godkende 13 af ændringsforslagene, delvist godkende 2, principielt godkende 4, mens 9 af forslagene afvises.

De 15 forslag, som Kommissionen kan godkende eller delvis godkende, vedrører:

- Krav om at medlemslandene skal arbejde for at opfylde direktivets grænseværdier så hurtigt som muligt og senest på de i direktivet angivne tidspunkter, hvor direktivet blot foreskriver, at grænseværdierne skal være overholdt på de angivne tidspunkter.
- Mere restriktive og/eller klare krav til målinger, rapportering og opdatering af data.

De 4 forslag, som Kommissionen principielt (dvs. med ændret tekst) kan godkende, vedrører:

- Målinger bør også finde sted i højsæson i særlige turistområder samt målinger og prøvetagning på øer og i øhaver.
- Krav til den rapport, som Kommissionen skal afgive til Parlamentet i år 2003: En gennemgang af direktivet og de fastsatte grænseværdier set i lyset af den nyeste videnskabelige viden indenfor bl.a. sundhed og den nyeste viden inden for teknologi. Forslag til ændringer i direktivet på baggrund af denne gennemgang.
- For at lette udarbejdelsen af 2003-rapporten skal medlemslandene og Kommissionen opmuntre til og støtte forskning af effekter af forurening forårsaget af de i direktivet omhandlede stoffer.

De 9 forslag som Kommissionen ikke kan godkende vedrører:

- Tærskelværdier for PM₁₀
- Lempelse af fristen for overholdelse af grænseværdien for bly i særlige områder med kilder fra ældre

industri anlæg

- Detaljeringsgraden af måden at orientere offentligheden og NGO'er på
- Medlemslandene og Kommissionen skal opmuntre til og støtte af forskning inden for SO₂, NO_x, svævestøv og bly, idet sådanne tilkendegivelser bør ske i Det 5. Handlingsprogram for Forskning i stedet.
- Begrænsning af antal overskridelser af timeværdien for SO₂ fra 24 til 8 pr. år, nedsættelse af grænseværdien for øko-systemer

4. Konsekvenser for Danmark Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Regulering vedrørende luftkvalitet i Danmark sker ved Miljøbeskyttelsesloven og bekendtgørelserne om grænseværdier for luftens indhold af svovldioxid og partikler, om grænseværdi for luftens indhold af nitrogenoxid og om overvågning af luftens indhold af ozon. Bekendtgørelserne er implementeret på baggrund af EU-direktiverne 80/779/EØF (svovldioxid og svævestøv) og 85/203/EØF (nitrogenoxid) samt 92/72/EØF (ozon).

Nærværende direktivforslag vil blive implementeret i form af en ny bekendtgørelse om luftkvalitetsgrænseværdier for svovldioxid, nitrogenoxider, partikler og bly i luften som erstatning for de eksisterende bekendtgørelser.

En væsentlig konsekvens heraf er, at mens kommuner hidtidigt har foretaget målinger af luftkvaliteten på frivillig basis primært ved deltagelse i det landsdækkende luftkvalitetsmåleprogram, er der nu i henhold til Rammedirektivet en forpligtelse til at foretage målinger i byområder, der opfylder særlige kriterier m.h.t. størrelse, befolkningstæthed med videre.

Økonomiske konsekvenser:

Luftkvaliteten måles i Danmark under det "landsdækkende luftkvalitetsmåleprogram" (LMP), som udføres i samarbejde mellem Danmarks Miljøundersøgelser, Miljøstyrelsen og Hovedstadens Luftovervågningsenhed (HLU). Programmet tjener til at opfylde såvel rent nationale behov for data om luftkvalitet som det, der følger af internationale krav. Årlige driftsudgifter under det nuværende program er 3,8 mio. kr., mens anlægsudgifterne for perioden 1992-1997 var 1,7 mio. kr., plus genanvendelse af udstyr. Udgifterne har været afholdt i fællesskab mellem Miljø- og Energiministeriet og de deltagende kommuner.

En ny version af LMP er udarbejdet med henblik på at opfylde de krav, der følger af direktivforslaget. Udgifterne i det nye LMP er anslået til ca. 4,7 mio. kr. i nyanskaffelser (over 2 år) og 6,6 mio. kr. i årlig drift. DMU forventes også at blive Nationalt Laboratorium for det kommende program. De anførte udgifter for det nye LMP er baseret på denne forudsætning. Forhandlingerne med de kommunale parter er endnu ikke færdige.

De nuværende koncentrationer i luften af svovldioxid og bly i Danmark ligger væsentligt under de foreslåede grænseværdier og har været dalende gennem en årrække. Der vil derfor ikke som følge af direktivet være behov for ekstra tiltag til at nedbringe emissioner af disse stoffer, hvorfor direktivets krav på dette område ikke forventes af få økonomiske konsekvenser.

For nitrogenoxid forventer man, at kravet om katalysatorer på alle biler sammen med andre tiltag, som EU's kommende forsøringsstrategi og ozonstrategien, vil være tilstrækkeligt til, at grænseværdien vil kunne overholdes i år 2010. Direktivets krav vedrørende nitrogenoxid forventes derfor heller ikke at få økonomiske konsekvenser for samfundet.

Med hensyn til partikler kan det være nødvendigt med ekstra tiltag for at overholde grænseværdierne. Det er vurderet, at partikelforurening i byområder effektivt vil kunne reduceres ved en kombination af forskellige tekniske virkemidler (fremme af gasdrevne køretøjer, installation af effektive partikelfiltre og/eller katalysatorer samt introduktion af forbedret dieselkvalitet). For at opnå et mere detaljeret beslutningsgrundlag til den fremtidige danske strategi for reduktion af partikelforurening i byerne er der igangsat forskellige projekter som supplement til de allerede igangsatte.

Kommissionen har beregnet de samfundsmæssige omkostninger på EU-plan forbundet med at overholde grænseværdierne i år 2010. For alle stoffer, inklusive partikler, overstiger de samfundsøkonomiske gevinster, de omkostninger der er forbundet med at overholde grænseværdierne.

Beskyttelsesniveau: Det danske beskyttelsesniveau påvirkes positivt af direktivet, idet der fastsættes grænseværdier for bly og idet grænseværdierne for svovldioxid, nitrogenoxid og partikler fastsæt i bilagene til forslaget repræsenterer en væsentlig stramning i forhold til de gældende grænseværdier i bekendtgørelserne om grænseværdier for luftens indhold af svovldioxid og svævestøv, samt om luftens indhold af nitrogenoxid og idet der indføres et krav om formidling af oplysninger til offentligheden, herunder varsling, hvilket hidtil har været frivilligt, jf. direktivforslagets artikel 8.

5. Høring Forslaget har været i høring i EF-specialudvalget for miljø senest den 28. maj 1998, hvor alle relevante høringsspartner er repræsenteret. Miljøkontrollen bemærker at der synes stor forskel på grænseværdierne for PM₁₀ i

direktivforslaget og i Miljøstyrelsens Miljøprojekt nr. 352 om Sundhedsmæssig vurdering af luftforurening fra vejtrafik, 1997. Danmarks Naturfredningsforening støtter forslaget, men mener at grænseværdierne for bly og svovldioxid bør skærpes yderligere, og desuden at grænseværdien for bly bør tages op til revision i år 2003, når direktivet alligevel skal revideres. Foreningen påpeger desuden at tidspunktet for, hvornår grænseværdierne for nitrogenoxider skal være overholdt bør være år 2005 i stedet for 2010. Dansk Familielandbrug gør opmærksom på vigtigheden af at der i forbindelse med bekæmpelse af luftforurening laves en kobling mellem luftkvalitetsgrænseværdier for mediet luft og sådan noget som indhold af mtbe-stofer i benzin. Danske Vognmænd anmoder om at blive inddraget i processen med at opnå et mere detaljeret beslutningsgrundlag under henvisning til de projekter, der er blevet igangsat med samme formål. Foreningen mener endvidere at der i bestræbelserne på at mindske partikelforureningen i byerne bør overvejes frivillige aftaler mellem myndighederne og erhvervet samt muligheder inden for tilskudsprogrammet for Renere Produkter, som er under etablering. Greenpeace gav udtryk for at man synes at Danmark fortsat skal slå for referenceværdier for PM_{2,5}.

6. Formandskabets kompromisforslag Formandsskabet har på baggrund af de sidste måneders forhandlinger i maj måned fremlagt et kompromisforslag for delegationerne. Kompromisforslaget er på ingen punkter skærpet i forhold til Kommissionens oprindelige forslag og der er generelt tale om flere undtagelser, højere grænseværdier og flere tilladte overskridelser.

Mht. svovl er forslaget identisk med Kommissionens oprindelige forslag, dog er alarmtærskelværdien hævet fra 350 til 500 mikrogram/m³. I forhold til tidligere danske udmeldinger indeholder forslaget højere time- og årsværdier, højere alarmtærskelværdier og højere værdier for økosystemer end ønskeligt. Mht. NO₂ er WHO's sundhedsmæssigt begrundede årsgrænseværdi på 40 mikrogram/m³ fastholdt i forslaget.

Mht. timeværdien for NO₂ er WHO's anbefaling 200 mikrogram uden overskridelser. Kompromisforslaget lyder på 200 mg med 24 overskridelser.

Mht. partikler indeholder kompromisforslaget en højere årsgrænseværdi (40 mod Kommissionens oprindelige 30), flere overskridelser over timeværdien (35 mod Kommissionens 25) samt ingen referenceværdier for PM_{2,5} (de små partikler) - dog skal man se på muligheden for at lave sådanne ved revisionen af direktivet i år 2003. Der fastsættes indikative værdier i 2010 for trin 2 og bindende værdier i 2005 for trin 1.

Mht. bly lyder kompromisforslaget på 0,5 mikrogram/m³ som årsgrænseværdi, hvilket er identisk med Kommissionens forslag.

Ad punkt 4 - Kommissionens forslag til Rådets henstilling om hold af vilde dyr i zoologiske haver

KOM (95) 619

1. Status Kommissionen oversendte den 31. juli 1991 et forslag til Rådets direktiv om fastsættelse af mindstestandarder for dyrehold i zoologiske haver til Rådet. Den 12. december 1995 meddelte Kommissionen Rådet, at den som følge af nærhedsprincippet trak sit forslag tilbage og erstattede det med et nyt forslag til Rådets henstilling om hold af vilde dyr i zoologiske haver.

Forslaget til henstilling er baseret på traktatens artikel 130 S og skal derfor behandles efter samarbejdsproceduren i artikel 189 C.

Faktuelt notat om forslaget er tilsendt Europaudvalget den 14. juni 1996.

Forslaget blev forelagt for Folketingets Europaudvalg den 21. juni 1996 til forhandlingsoplæg og har senest været forelagt Europaudvalget til orientering den 20. marts 1998.

På rådsmøde (miljø) den 25. juni 1996 blev der opnået politisk enighed om et kompromisforslag til en henstilling (dokument 8703/96) - dog med forbehold af Europa-Parlamentets udtalelse.

Europa-Parlamentet afgav udtalelse den 29. januar 1998.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen for rådsmøde den 16.-17. juni 1998 med henblik på fastlæggelse af en fælles holdning til direktivforslag.

2. Formål og indhold Formålet med forslaget er ifølge præambelen at sikre forsvarlig gennemførelse af gældende og fremtidige fællesskabsforskrifter om bevaring af vilde dyr samt sikre, at zoologiske haver opfylder den vigtige rolle, de spiller for folkeoplysning, forskning og arternes bevaring.

Forslaget indebærer, at medlemsstaterne skal indføre bestemmelser om godkendelse af - og tilsyn med - zoologiske haver, dyreholdet i disse, samt uddannelse af personalet og det besøgende publikum.

Samtlige permanente anlæg, hvor levende dyr, der ikke er blevet tæmmet inden for Det Europæiske Fællesskab, holdes med henblik på udstilling for publikum i mere end 7 dage om året, skal godkendes af den kompetente myndighed i medlemsstaten på nærmere angivne vilkår, og godkendelsen skal revideres med jævne mellemrum. Hvis vilkårene ikke overholdes, skal anlægget lukkes.

Det foreslås, at bestemmelserne om godkendelse bør sikre, at alle zoologiske haver bl.a. opbevarer deres dyr under forhold, som er tilpasset den enkelte arts biologiske behov, opretholder en høj standard for dyrehold med omfattende dyrlægepleje, fører registre over dyrene, forhindrer at dyrene flygter, opslår nærmere oplysninger om de udstillede dyr og fremmer bevaring af vilde dyr gennem forskning, avl i fangenskab, udsætning af truede dyrearter i naturen og undervisning af offentligheden.

Cirkus og dyrehandlere er specifikt undtaget fra reglerne.

Formandskabet har den 8. april 1998 fremsendt et kompromisforslag, hvor henstillingen er omformet til et direktiv, og hvor i det er præciseret, at cirkus- og dyrehandlere ikke er omfattet af forslaget.

3. Europa-Parlamentets udtalelse Europa-Parlamentet foreslår i sin udtalelse af 29. januar 1998, at Kommissionens forslag til henstilling ændres til et direktivforslag. Hjemmelsgrundlaget er fortsat artikel 130 S.

Europa-Parlamentet stiller desuden et enkelt gennemgribende ændringsforslag, hvorefter Kommissionen inden 12 måneder efter henstillingens ikrafttrædelse udarbejder en liste over dyrearter, som kan holdes eller ikke holdes i zoologiske haver. Herudover foreslås kun mindre ændringer.

4. Konsekvenser for Danmark Lovgivningsmæssige konsekvenser: Implementering af formandskabets forslag vil kunne gennemføres i dansk ret ved udstedelse af en ny bekendtgørelse, jf. dyreværnslovens § 17, stk. 3.

Økonomiske konsekvenser: Ifølge formandskabets forslag skal medlemsstaterne senest tre år efter vedtagelse af direktivet indføre bestemmelser om godkendelse og tilsyn med bestående eller nye zoologiske haver. Forslaget vil muligvis få økonomiske konsekvenser for nogle zoologiske haver, hvis indretning og drift ikke er helt i overensstemmelse med de foreslåede krav, men det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere dette nærmere.

Formandskabets forslag indebærer, at enhver zoologisk have, det vil sige både eksisterende og nye anlæg, inden fire år efter forslagets vedtagelse skal have en tilladelse. Det vil derfor være muligt nationalt at fastsætte en rimelig overgangsperiode, så de zoologiske haver kan få tid til at omstille sig til de nye krav uden alt for store økonomiske konsekvenser.

For så vidt angår de administrative ressourcebehov, vil forslaget forventeligt betyde, at der skal afsættes et vist beløb til aflønning af eksperter, der kan forestå inspektion af de zoologiske haver samt i forbindelse hermed medvirke ved udstedelse af tilladelser. Justitsministeriet har udarbejdet et forslag om ændring af dyreværnsloven. Hvis det genfremsættes og vedtages, vil det heri foreslåede råd vedrørende hold af særlige dyr kunne sammensættes således, at medlemmerne har den fornødne fagkundskab til at kunne inspicere og medvirke til udstedelse af tilladelser i overensstemmelse med formandskabets forslag. Ifølge lovforslaget vil oprettelsen af et sådant råd, som bl.a. skal rådgive politiet i sager om godkendelse af zoologiske haver, medføre samlede årlige omkostninger på ca. 250.000 kr., som ifølge lovforslaget vurderes at kunne afholdes inden for Justitsministeriets gældende bevillingsmæssige rammer.

Der arbejdes således allerede med en vis udgift til sådanne eksperter, hvorfor ekstraudgifterne ved en eventuel gennemførelse af formandskabets forslag ikke forventes at blive særlig store. Dog bygger formandskabets forslag implicit på, at eksperterne skal deltage ved ethvert inspektions- og godkendelsesbesøg, hvilket ikke er obligatorisk efter dansk lov. Hertil kommer at der ved forslag til ændring af dyreværnsloven er lagt op til, at det fortsat er politimestrene og politidirektøren i København, der skal tage stilling til, om rådet skal anmodes om en udtalelse. Disse forhold kan bevirke, at udgifterne til et råd muligvis blive lidt højere end antaget i lovforslaget.

Beskyttelsesniveau: Formandskabets forslag vil - afhængigt af gennemførelsesmåden i dansk ret - formentlig indebære en vis opstramning af reglerne omkring indretning, drift og godkendelse af samt tilsyn med zoologiske haver. Dermed vil dyrevelfærden for dyr i zoologiske haver blive bedre.

5. Høring Kommissionens forslag til henstilling samt formandskabets kompromisforslag har begge været forelagt Den Nationale Komité vedrørende zoologiske haver, som har været rådgivende for Justitsministeriet under forhandlingerne.

Komiteen har stillet sig positiv til det materielle indhold i forslaget, men præciseret, at forslaget ikke burde omfatte cirkus og dyrehandlere. Derimod burde forslaget omfatte forbud mod, at der drives zoologiske haver i kombination med dyrehandler.

I forbindelse med EF-miljøspecialudvalgets behandling d. 28. maj 1998 af kommenteret dagsorden for rådsmøde (miljø) den 16.- 17. juni 1998 udtalte Dansk Ornitologisk Forening (DOF), at de ikke fandt, at man kunne definere dyrehold i zoologiske haver som en artsbevarelse. Dette forhold ville kræve en ændring af direktivet, hvorefter artsbevarelse får en mere fremtrædende plads.

Ad punkt 5 - Forslag til Rådets direktiv om rammerne for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger

KOM (98) 76

1. Status Rådet har den 16. april 1997 modtaget forslag fra Kommissionen til direktiv om rammerne for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger.

Forslaget er baseret på traktatens artikel 130 S, stk. 1, og skal derfor behandles efter samarbejdsproceduren i artikel 189 C.

Europa-Parlamentets miljøudvalg opfordrede i juni 1995 til en gennemgribende revision af vandpolitikken. Rådet anmodede i december 1995 Kommissionen om at udarbejde et rammedirektiv inden udgangen af 1996. Kommissionen vedtog herefter en meddelelse dateret den 26. februar 1996 om Fællesskabets vandpolitik med en anbefaling om vedtagelse af et rammedirektiv for vandressourcer.

Den 26. november 1997 modtog Rådet et revideret forslag fra Kommissionen. Baggrunden herfor var en beslutning i Kommissionen om at indarbejde dele af det oprindelige vanddirektiv 76/464/EØF om farlige stoffer i vandmiljøet i dette direktiv.

Faktuelt grundnotat om forslaget er fremsendt til Europaudvalget den 6. juni 1997.

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet udtalelse om forslaget.

Forslaget blev behandlet på rådsmødet (miljø) d. 3.- 4. marts 1997, den 19.- 20. juni 1997, den 16. oktober 1997, den 16. december 1997 samt den 23. marts 1998.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg d. 13. juni 1997, 10. oktober 1997, 5. december 1997 samt 20. marts 1998 til orientering.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet den 16.-17. juni 1998 med henblik på opnåelse af en politisk forståelse om forslaget.

2. Formål og indhold Direktivets overordnede formål er at fastlægge en ramme for beskyttelsen af Fællesskabets vandområder. For at beskytte overfladevand, flodmundinger, kystvande og grundvand skal direktivet a) forebygge yderligere forringelse og beskytte og forbedre vandøkosystemernes status, b) fremme bæredygtigt vandforbrug baseret på langsigtet beskyttelse af tilgængelige vandressourcer og c) herunder bidrage til en bæredygtig (kvantitativ og kvalitativ) vandforsyning. (Artikel 1)

Rammedirektivet forudsætter, at vand skal forvaltes på vandløbssystemniveau. Det vil sige inden for vandløbssystemdistrikter som administrative land- og havområder bestående af et eller flere vandløbssystemer med tilhørende grundvand og kystvand. Der kan etableres distrikter på tværs af nationale grænser. (Artikel 3)

Medlemsstaterne skal for såvidt angår overfladevand forhindre og fjerne forurening for dermed at opnå målsætningen "god status". For grundvand skal medlemsstaterne ligeledes opnå "god status", og endeligt skal medlemslandene opnå særlige miljømålsætninger for beskyttede områder.

Medlemsstaterne skal for hvert vandløbssystemdistrikt udarbejde og iværksætte forvaltningsplaner med programmer med de foranstaltninger, der anses for at være nødvendige for at opfylde direktivets miljømålsætninger. Planerne kan suppleres med mere detaljerede programmer og planer. (Artikel 5)

Som grundlag for udarbejdelsen af forvaltningsplanerne skal vandløbssystemernes karakteristika, herunder arealanvendelse og erhvervsaktiviteter, analyseres. De menneskelige aktiviteters indflydelse på overflade- og grundvands status, herunder skøn over forurening fra punktkilder og diffuse kilder samt vandindvindings omfang skal vurderes, og en økonomisk analyse af vandanvendelsen indenfor vandløbsoplande skal gennemføres. (Artikel 6)

Medlemsstaterne skal sørge for at der opstilles programmer for monitorering af overfladevandets og grundvandets status, herunder særskilt af beskyttede områder, som også skal opføres i et særligt register. (Artikel 10)

Kommissionens forslag indeholder endvidere et krav om, at medlemsstaterne skal sørge for, at al vand anvendelse betales med fuld omkostningsdækning fordelt på private husstande, industri og landbrug. Kommissionen vil fremsætte forslag om hvordan miljø- og ressourceomkostninger kan dækkes, og medlemsstaterne skal opstille tidsplan for implementering af fuld omkostningsdækning. (Artikel 12)

Forvaltningsprogrammerne skal bestå af grundlæggende foranstaltninger og supplerende foranstaltninger. De grundlæggende foranstaltninger er obligatoriske elementer. De består blandt andet af foranstaltninger, der kræves for at gennemføre eksisterende retsakter af relevans for vandpolitikken samt foranstaltninger, der er nødvendige for at indføre princippet om fuld omkostningsdækning, kontrol med indvinding af overflade- og grundvand, forbud mod direkte udledning af visse forurenende stoffer til grundvandet samt krav om forhåndstilladelser til aktiviteter, der vil kunne få negativ indvirkning på vandets status. (Artikel 13)

Supplerende foranstaltninger er foranstaltninger, som medlemsstaterne skal vedtage såfremt målsætningerne ikke kan opfyldes alene ved iværksættelse af grundlæggende foranstaltninger.

For grundlæggende foranstaltninger, der dækker udledning af forurenende stoffer, anvendes en kombineret fremgangsmåde med fastsættelse af emissionsgrænseværdier og fastsættelse af miljøkvalitetskrav. Miljøkvalitetskravene er bl.a. de "kvalitetsmålsætninger", der er fastlagt under datterdirektiverne til direktivet om udledning af visse farlige stoffer (76/464/EØF) og anvendelsen af den kombinerede fremgangsmåde indebærer, at der skal træffes yderligere foranstaltninger, såfremt de grundlæggende foranstaltninger er utilstrækkelige til at opfylde miljøkvalitetskravene.

Programmerne skal opstilles og offentliggøres senest 31. december 2004 efter direktivets ikrafttræden, og foranstaltningerne skal være operationelle senest den 31. december 2007. Forinden vedtagelsen af programmerne skal udkast og berørte parter have mulighed for at fremsætte bemærkninger. Programmerne skal endvidere revideres og eventuelt ajourføres hvert 6. år. (Artikel 16)

Medlemsstaterne skal fremsende kopier af planer og programmer til Kommissionen og Det Europæiske Miljøagentur. (Artikel 17)

Kommissionen kan udarbejde strategier mod vandforurening forårsaget af enkelte forurenende stoffer eller stofgrupper, blandt andet efter henstillinger fra Medlemsstaterne og internationale organisationer og konventioner. (Artikel 21)

3. Konsekvenser for Danmark Lovgivningsmæssige konsekvenser: Forslaget forventes at medføre behov for lovændringer. Forvaltningen af vandløbsdistrikter forudsætter ændring af Planloven. Herudover vil det sandsynligvis blive aktuelt at ændre i Miljøbeskyttelsesloven, Vandforsyningsloven, Vandløbsloven og Naturbeskyttelsesloven.

Økonomiske konsekvenser: For de offentlige myndigheder vil der blive tale om øgede udgifter til en koordinering af foranstaltninger inden for de udpegede vandløbssystemdistrikter, til udarbejdelse af forvaltningsplaner, overvågningsplaner og foranstaltningsprogrammer for de udpegede vandløbssystemdistrikter. Derudover vil der blive øgede udgifter til udarbejdelse af økonomiske analyser og til indsamling af data med henblik på opfyldelse af planlægningsforpligtelserne.

Udgifterne for erhvervslivet og forbrugerne afhænger af, hvordan man nationalt vælger at gennemføre princippet om fuld omkostningsdækning. Det kan ikke udelukkes, at der på sigt bliver tale om prisstigninger på vand for erhvervslivet. Omfanget heraf kan ikke oplyses på nuværende tidspunkt.

Beskyttelsesniveau: Direktivets målsætninger henviser til god overfladevandsstatus og god grundvandsstatus, der er nærmere præciseret i direktivet. Definitionerne lægger op til et beskyttelsesniveau, der svarer til eksisterende EU-regulering. Dog omfatter direktivet for så vidt angår grundvand kun den del af grundvandet der indgår i drikkevandsressourcen, hvorimod det eksisterende grundvandsdirektiv omfatter alt grundvand. Det danske beskyttelsesniveau vil under alle omstændigheder kunne opretholdes, da der er tale om et minimumsdirektiv.

4. Høring Det oprindelige forslag har været sendt i høring med svarfrist den 13. juni 1997.

Generelt blev der udtrykt støtte til direktivet. Dansk Industri (DI) og Foreningen af Danske Kemiske Industrier (FDKI) pegede på, at der skal sikres koordination med øvrige direktiver og internationale konventioner.

Amtsrådsforeningen (ARF) og Kommunernes Landsforening (KL) vurderede, at Danmark allerede varetager en lang række af de opgaver, som direktivet forudsætter.

DI anbefalede ensartede principper for fastsættelse af emissionsgrænser og udledningvilkår og FDKI større klarhed om forholdet mellem miljønormer, kvalitetsmålsætninger, grænseværdifastsættelse og udledningvilkår. DI kunne tilslutte sig princippet om brugerbetaling for så vidt angår finansiering og drift af nødvendige anlæg, men efterlyser overordnede principper for brugerbetaling.

ØkoVandspejlet fandt, at der med direktivet bør prioriteres en forebyggende indsats ved at fjerne de miljøfremmede stoffer fra landbrug, industri og husholdninger. Det anbefales, at direktivet angiver, at forbud mod miljøfremmede stoffer er at foretrække frem for rensning og kontrol.

ARF fandt det betænkeligt, at der lægges op til et beskyttelsesniveau, der vurderes at være lavere end det nuværende danske niveau og påpeger sammen med Specialarbejderforbundet i Danmark (SID), at standarderne som fastlagt i medfør af Direktiv (76/464/EØF) om udledning af farlige stoffer ikke giver et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. ARF fandt endvidere, at der bør tilstræbes at opnå høj kemisk status i grundvand, og at der ikke må ske en forringelse i den generelle beskyttelse af drikkevandsressourcen uden for de udpegede områder. SID anbefalede, at der for grundvand indføres forbud mod indirekte udledning, der kan medføre forringelse af grundvandskvaliteten.

Københavns Kommune og Københavns Vandforsyning savnede en stillingtagen til, hvorledes man vil gennemføre målene opsat i direktivet. Der fremsattes en række ønsker til den fremtidige regulering på grundvandsområdet, bl.a. på baggrund af Drikkevandsudvalgets arbejde. Det blev præciseret, at det er vigtigt, at der ikke i direktivet lægges hindringer i vejen for at tilgodese de hjemlige nationale mål for grundvandsbeskyttelsen og vandindvindingen i relation til Regeringens 10-punktsplan. Desuden opstillede Københavns Kommune og Københavns Vandforsyning forslag til virkemidler til gennemførelse af den ønskede indsats. Københavns Kommune og Københavns Vandforsyning anbefalede desuden en større grad af målretning af EU's støtteordninger mod beskyttelsen af grundvandet, bl.a. på det regionale og lokale niveau. Virkemidlerne omtalt i direktivet bør tillige ifølge Københavns Kommune og Københavns Vandforsyning omfatte en regulering af jordbruget.

Dansk Familielandbrug, Landbrugsraadet og De danske Landboforeninger fandt, at det må sikres, at de nye udpegninger af vandløbssystemer, betydelige grundvandsmasser til drikkevand m.v. kan opfylde af de udpegninger, der allerede er eller er ved at blive gennemført.

Danske Vandværkers Forening og Danmarks Private Vandværker forudsatte, at alle elementer i VKG (Vandværkernes og Kommunernes grundvandsbeskyttelse) også er mulige i fremtiden.

På mødet i miljøspecialudvalget den 19. november 1997 gav Dansk Familielandbrug udtryk for, at man tillagde det stor betydning, at fremtidige omkostninger i forbindelse med gennemførelse af direktivet fastlægges og fordeles på sektorer ved nationale beslutninger.

Det reviderede direktivforslag blev udsendt til høring den 16. december 1997 med frist den 13. februar 1998.

Amtsrådsforeningen anbefaler, at det i direktivet fastslås, at det er hensigten at reducere den samlede forurening med miljøskadelige stoffer i vandmiljøet. Endvidere udtaler Amtsrådsforeningen sig til fordel for at marine og territoriale vandområder inddrages under direktivet.

Danske Vandforsyninger finder, at økotoksikologiske emissionsgrænseværdier skal baseres på individuelle stoffer og ikke grupper af stoffer. Endvidere finder man det forudsete antal af stoffer på Kommissionens liste meget lille, når man tager i betragtning, at de store vandforsyninger i Danmark analyserer for 43 pesticider og deres nedbrydningsprodukter. Man anser bestemmelsen i artikel 2, der definerer emissionsgrænseværdier for problematisk, idet der markeres mulighed for, at der ved fastsættelse af emissionsgrænser kan tages højde for et spildevandsanlægs effekt. Endelig finder Danske Vandforsyninger, at de principper der skal styre kontrolforanstaltningerne ikke bør baseres på økonomiske vurderinger, men på miljøfarlighed.

Københavns Kommune, Miljø- og Forsyningsforvaltningen, fremfører stort set de samme synspunkter.

Økovoandspejlet hæfter sig især ved principperne for udarbejdelse af listen over farlige stoffer. Der argumenteres her for forenkede risikovurderingsmetoder, for en hurtig udarbejdelse af liste over velkendte skadelige stoffer samt at der arbejdes for gruppe klassificering.

På mødet i miljøspecialudvalget den 6. marts 1998 betonedede Danske Vandværkers Forening, at god status ikke alene bør bedømmes på kemiske parametre, men også på påvirkningen af flora og fauna, samt at antallet af stoffer der bør undersøges for bør være betydeligt større.

På mødet i miljøspecialudvalget den 28. maj 1998 fremførte Greenpeace, at man er enig i at Danmark bør lægge afgørende vægt på, at målsætningerne fra Nordsøkonferencen i 1995 optages i direktivet.

SID har skriftligt tilkendegivet, at man finder, at fuld omkostningsdækning også skal dække de miljømæssige omkostninger. Herudover finder SID, at tidsfristen i Kommissionens oprindelige forslag for implementering af dette princip bør skærpes. Endelig anfører SID, at det bør tilføjes, at dette direktiv hurtigst muligt skal tages op til revision.

5. Formandskabets reviderede forslag Formandskabet har senest den 22. maj 1998 fremlagt et revideret forslag til tekst.

De vigtigste ændringer i forhold til Kommissionens forslag er:

- i den overordnede beskrivelse af formålet med direktivet i artikel 1 er der præciseret, at direktivet også skal sigte mod at beskytte marine og territoriale områder

- princippet om progressiv reduktion af udledning af farlige stoffer er forsøgt indarbejdet i målsætningen

- tidsfristen for at etablere foranstaltningsprogrammer er fastsat til 10 år efter vedtagelsen. Programmerne skal være operationelle

13 år efter vedtagelsen.

- definitionerne i direktivets artikel 2 er på en række områder revideret og udbygget. God overfladevandsstatus og grundvandsstatus er nærmere præciseret.

- tidsfristerne for opnåelse af god status for henholdsvis overfladevand og grundvand er ændret, således at "god kemisk status" for overfladevand og grundvand skal være opfyldt seks år efter etableringen af de konkrete foranstaltninger, der er beskrevet i artikel 13, dvs. 16 år efter direktivets ikrafttræden.

- God "økologisk Status" for overfladevand skal være opnået 12 år efter etableringen af foranstaltningerne, og "god kvantitativ status" for grundvand skal ligeledes være opnået 12 år efter etablering af foranstaltninger.

- principperne om fuld omkostningsdækning i artikel 12 er blødt betydeligt op. Der er således nu tale om et princip, som medlemsstaterne skal betragte sig på at anvende.

- der er i formandskabets forslag indsat en selvstændig bestemmelse om den kombinerede fremgangsmåde (artikel 12a).

- beskyttelsesniveauet er forbedret med hensyn til farlige stoffer for så vidt angår høj kvalitet af overfladevand.

Ad punkt 6 - Forhandlinger med industrien om en miljøaftale om CO2 emissioner fra personbiler

1. Status Kommissionen modtog den 20. maj 1997 et første forslag fra den europæiske bilindustri (ACEA), der var blevet til på "chief executive" niveau. Siden er bilindustrien fremkommet med en ny skitse til forslag til en miljøaftale den 4. marts 1998.

Folketingets Europaudvalg er tidligere blevet orienteret om punktet ved oversendelse af grundnotat om Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Parlamentet om en fællesskabsstrategi til nedsættelse af personbilers CO2-emission og forbedring af brændstoføkonomien den 21. juni 1996 og ved en orientering om status for forhandlingerne med industrien den 5. december 1997.

Meddelelsen er tidligere blevet diskuteret på Rådsmødet (miljø) den 4. marts og den 25.-26. juni 1996. Kommissionen har aflagt statusrapport for de konkrete forhandlinger med industrien på Rådsmødet (miljø) den 16. oktober 1997 under eventuelt og den 16. december 1997 under et egentligt dagsordenpunkt.

Rådet vedtog rådskonklusioner om industriens udspil ved Rådsmøde (miljø) den 23. marts 1998.

Punktet er sat på dagsordenen med henblik på vedtagelse af nye rådskonklusioner.

2. Baggrund og indhold Bilindustrien er på baggrund af Meddelelsen og af Rådets konklusioner fra juni 1996 blevet bedt om at lave et oplæg til en aftale, der som gennemsnit for nye personbiler kunne leve op til maksimalt 120g CO2/km helst i år 2005, dog senest i 2010.

Bilindustriens første forslag fra maj 1997 indeholdt en emissionsgrænseværdi på 150-160 g CO2/km i år 2005. Det indeholdt desuden en række bindinger af Kommissionens handlemuligheder vedrørende fortrinsvis markedsincitamentet,

som var uacceptable for Kommissionen. Dette forslag afviste Rådet på rådsmødet (miljø) den 16. december 1997 som helt utilstrækkeligt i forhold til Fællesskabets målsætninger på området.

Den 4. marts 1998 fremkom bilindustrien med et nyt forslag til miljøaftale, som indeholder et udspil om at alle personbiler i snit vil kunne leve op til 140 g CO₂/km inden 2008, at modeller, der kan leve op til 120 g CO₂/km vil være tilgængelige på markedet fra år 2000, en revision af situationen i 2002/2003 med henblik på at vurdere muligheder for yderligere CO₂-emissioner inden 2012 og en overvågning af implementeringen af aftalen i fællesskab mellem Kommissionen og den europæiske bilindustri.

Bilindustrien opstillede to betingelser for at kunne binde sig til dette udspil, nemlig at der ikke må vedtages nogen negativ regulering af dieselbiler og at der vil være fuld markedsadgang til forbedrede brændstoffer fra 2005, særligt brændstoffer med et lavt svovlindhold. Desuden forudsatte bilindustrien at importører bindes til tilsvarende forpligtelser som bilproducenterne og at de største bilproducerende lande implementerer tilsvarende politikker - af hensyn til konkurrencesituationen.

Aftaleudspillet svarer ifølge bilindustrien til en reduktion af CO₂-udslippet fra den nye bilpark på 25 % i år 2008 i forhold til 1995-niveauet.

3. *Europa-Parlamentet* Parlamentet har i forbindelse med en udtalelse om forslagene i auto-oil pakken udtalt, at de ikke tror at en aftale med bilindustrien er tilstrækkeligt til at regulere området effektivt.

4. *Konsekvenser for Danmark* Disse kendes ikke endnu, da industriens udspil og hvorledes det forholder sig til Fællesskabets målsætninger på området stadig bliver undersøgt af Kommissionen.

5. *Høring* Punktet har været forelagt EF-specialudvalget den 28. maj 1998, hvor Greenpeace anførte at man støttede at der blev vedtaget bindende regler på området og at en aftale med bilindustrien formentlig ikke ville være tilstrækkelig til at leve op til Rådets målsætninger på området.

Ad punkt 7 - Forberedelse af Århus konferencen

1. *Status* Århus konferencen, som er den 4. Pan-europæiske miljøkonference, afholdes i Århus den 23.-25. juni 1998. De 3 foregående konferencer fandt sted i Sofia 1995, i Luzern 1993 og i Dobris 1991. Århus konferencens hovedtemaer vil være underskrivelser af 2 UN-ECE luftprotokoller om tungmetaller og POPs (persistente organiske forbindelser), underskrivelse af en UN-ECE konvention om adgang til informationer, offentlig deltagelse i beslutninger og adgang til prøvelse i miljøspørgsmål (Århus konventionen), finansiering af støtte til miljøinvesteringer i Central- og Østeuropa herunder reorientering af støtten til NIS landene (newly independent states) og til udvalgte Østeuropæiske lande.

Som forberedelse til EU's deltagelse i Århus konferencen har formandskabet udarbejdet et forslag til Rådskonklusioner om konferencen.

Forslaget har ikke tidligere været behandlet i Rådet og har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. *Formål og indhold* Forslaget understreger, at "Environment for Europe" processen er en dynamisk proces, som bør fortsætte efter Århus konferencen, hvor også Fællesskabet og medlemslandene bør spille en aktiv rolle. Endvidere fremhæves NGO'erne for at spille en vigtig rolle i denne proces. Det fremhæves endvidere, at "Environment for Europe" processen har hjulpet med til at forberede optagelsen af de nye lande i EU.

For så vidt angår de globale miljøspørgsmål forholder konklusionerne sig til Handel og Miljø og til Klima. I relation til Handel og Miljø understreges det at målsætninger og forpligtelser i MEAs (Multilateral Environmental Agreements), ikke må vanskeliggøres af andre internationale aftaler. I forbindelse hermed understreges behovet for at sikre, at WTO reglerne fuldt ud tager hensyn til behovet for at fremme et højt miljøbeskyttelsesniveau.

Forslaget bekræfter den enighed, der er opnået i relation til klimaforhandlingerne i forbindelse med rådsmødet i marts og i kantet parentes det forventede resultat af det kommende rådsmøde i juni i år samt opfordrer til hurtig ratifikation af Kyoto protokollen.

Med henvisning til "Environmental Programme for Europe" fremhæves først og fremmest følgende aktiviteter: Miljøagenturets rapport om Europas miljø, Århus konventionen, luftprotokollerne, strategien for udfasning af bly i benzin, energieffektiviserings initiativet og den Paneuropæiske biodiversitet- og landskabsstrategi.

Miljøagenturets rapport om Europas miljø (Dobris+3) bydes velkommen, og der udtrykkes dyb bekymring for, at der ikke er sket signifikante forbedringer af miljøtilstanden i Europa, siden Dobris+3 blev publiceret i 1995. Kommissionen og Agenturet inviteres til at fremme en harmonisering af rapporteringerne om Europas miljø herunder specielt et harmoniseret system for miljøindikatorer.

Med hensyn til Århus konventionen ses der frem til en vedtagelse, underskrivelse og tidlig ratifikation af konventionen, som et vigtigt instrument til sikring af flere miljøinformationer til offentligheden og fremme af offentlig deltagelse. Vigtigheden af at sikre den nødvendige kapacitet nationalt til at implementere konventionen betones. Medlemslandene, Kommissionen og CEE/NIS inviteres til at samarbejde om at implementere konventionen

I relation til luftprotokollerne om tungmetaller og POP'er imødeses vedtagelsen og underskrivelsen af disse protokoller som et vigtigt bidrag til bekæmpelse af den grænseoverskridende luftforurening i UN-ECE regionen. Endvidere støttes et forhandlingsmandat til Kommissionen med henblik på en tidlig færdiggørelse af NOX-protokollen. Strategien for udfasning af bly i benzin, udarbejdet af en Task Force ledet af Danmark støttes, herunder også målet, der betyder en udfasning så hurtigt så muligt og ikke senere end 1. januar 1995 i UN-ECE regionen.

Det europæiske Energieffektiviseringsinitiativ og Policy Statement om Energieffektivisering støttes, som en måde at fremme en praktisk implementering på nationalt niveau af eksisterende aftaler, især Energiieffektiviserings protokollen fra Energi Charter Traktaten. Anbefaler de Guidelines om Energieffektivisering, som er udarbejdet og inviterer Kommissionen og CEE/NIS til at samarbejde om at implementere de omtalte guidelines. Endvidere støttes introduktionen af en verdensomspændende afgift på flybrændstof.

De fremskridt, der er gjort siden Sofia konferencen i relation til den Pan-europæiske landskabs og biodiversitetsstrategi støttes, specielt med hensyn til nationale biodiversitets handlingsplaner, fremme af økologiske netværk samt integration af biodiversitet i andre sektorer. Fællesskabet vil deltage i denne strategi gennem Fællesskabets biodiversitetsstrategi samt Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiverne.

For så vidt angår miljøhandlingsprogrammet (EAP) for Central- og Østeuropa anerkendes dette programs værdifulde bidrag til miljøet i disse lande. Det anbefales, at principperne samt de generelle prioriteter i EAP fortsættes med henblik på vejledning i forbindelse med de institutionelle opbygninger, policy reformer og investeringer i Central- og Østeuropa. Endvidere støttes reorienteringen af arbejdet i EAP og PPC (Project Preparation Committee), der er en international arbejdsgruppe til samfinansiering i Central og Østeuropa. Fokuseringen på miljøproblemerne i NIS-landene og udvalgte Østeuropæiske lande støttes. I den forbindelse anerkendes det værdifulde bidrag fra Regional Environmental Center (REC) i Budapest, og forslaget peger på, at dette center bør spille en større rolle i forbindelse med EAP Task Forcen i Centraleuropa. Endvidere støttes etableringen af REC-centre i NIS-landene.

Behovet for at styrke miljøinvesteringerne i CEE/NIS anerkendes herunder anbefales den vestlige industri at følge EU standarder ved investeringer i CEE/NIS. PHARE og TACIS programmerne anbefales at styrke implementeringerne af principperne i EAP. PHARE midlerne anerkendes også at have bidraget til at fremme EU's udvidelse og, der udtales støtte til at TACIS midlerne anvendes til yderligere at styrke indsatsen i relation til miljøet.

3. Konsekvenser for Danmark Forslaget vil ikke i sig selv få retlige eller økonomiske konsekvenser for Danmark og ej heller konsekvenser for det danske beskyttelsesniveau.

4 . Høring Punktet har ikke været i høring

Ad punkt 8 - Kommissionens meddelelse vedrørende Fællesskabets strategi om biodiversitet (rådskonklusioner)

KOM (98) 42 final

1. Status Kommissionen oversendte den 4. februar 1998 den endelige udgave af ovennævnte meddelelse til Rådet.

Fællesskabet har ratificeret Biodiversitetskonventionen. Som part i konventionen er Fællesskabet - i lighed med de enkelte medlemsstater - efter konventionens artikel 6 forpligtet til at udarbejde en strategi for biologisk mangfoldighed.

Rådet vedtog på sit møde i december 1995, at EU-strategien skal komplementere medlemsstaternes strategier, programmer og planer.

På sit møde i december 1997 bad Rådet(miljø) Kommissionen om hurtigst muligt, at fremsende en strategi med det sigte, at biodiversitetsstrategien implementeres via handlingsplaner for Fælleskabets sektorpolitikker til forelæggelse for Rådet.

Grundnotat om forslaget er tilsendt Folketingets Europaudvalg den 26. maj 1998.

Rådet forventes på sit møde den 16.-17. juni 1998 at vedtage rådskonklusioner vedr. strategiens indhold og det videre arbejde med strategiens udmøntning.

2. Formål og indhold Kommissionens EU-biodiversitetsstrategi er en udmøntning af Biodiversiteteskonventionens artikel 6, der pålægger alle parter at udvikle eller tilpasse nationale strategier, planer eller programmer for bevaring og bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed. Endvidere skal parterne så vidt muligt integrere bevaring og bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed i relevante sektorer mv.

Derudover er strategien et element i opfølgningen af Fælleskabets 5. miljøhandlingsprogram. EU-strategien er bygget op om 4 hovedtemaer:

- bevaring og bæredygtig udnyttelse,
- deling af udbyttet fra udnyttelsen af de genetiske ressourcer,
- forskning, overvågning og informationsudveksling og
- uddannelse og bevidstgørelse.

For hvert hovedområde er de mål, som skal opnås gennem handlingsplaner og andre tiltag, beskrevet.

På den baggrund forholder strategien sig til følgende politikområder og sektorer: Bevaring af naturressourcer, landbrug, fiskeri, regionalpolitik og fysisk planlægning, skovbrug, energi og transport, turisme samt udvikling og økonomisk samarbejde med u-landene.

Formandskabets forslag til rådskonklusioner hilser Kommissionens meddelelse velkommen og godkender den valgte fremgangsmåde, hvorefter specifikke målsætninger skal realiseres gennem handlingsplaner og andre tiltag. Den operative del af forslaget til rådskonklusioner indeholder en lang række elementer, hvoraf de vigtigste er, at Rådet:

- anerkender, at landbrug, fiskeri, regionalpolitik og planlægning bør have højt prioritet på grund af disse politikområders store betydning for biodiversitet og henset til den igangværende reformarbejde inden for rammen af Agenda 2000, fiskeripolitikreformen samt de relevante handlingsprogrammer under Biodiversitetskonventionen
- anerkender vigtigheden af samarbejdet med udviklingslandene og østlandene og vigtigheden af de globale processer vedr. handel, investeringer og miljø
- anmoder Kommissionen om at tage indholdet af Biodiversitetsstrategien i betragtning i forbindelse med udvidelsesprocessen
- noterer sig, at opfyldelsen af målsætningerne for skovbrug, energi og transport samt turisme efter Kommissionens analyse ikke på nuværende tidspunkt kræver udarbejdelse af specifikke handlingsplaner
- understreger, at handlingsplanerne og andre tiltag bl.a. skal komplementere medlemsstaternes strategier, programmer og planer, udnytte eksisterende instrumenter, involvere alle relevante aktører, fastsætte klare mål og angive de skønnede omkostningerne og deres finansiering
- understreger vigtigheden, at Kommissionen inddrager medlemsstaterne i forberedelsen, opfølgningen og evalueringen af handlingsplaner og andre tiltag, og
- anmoder Kommissionen om at afgive en statusrapport til Rådet inden udgangen af 1998.

3. Europa-Parlamentets udtalelse Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

4. Konsekvenser for Danmark EU-strategien har ikke umiddelbart lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser for Danmark og vurderes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark.

Strategien skal siden udmøntes i handlingsplaner og andre tiltag for de enkelte politikområder og sektorer, hvorom der vil blive ført særskilte forhandlinger.

5. Høring Forslaget har ikke været sendt i høring. I forbindelse med EF-miljøspecialudvalgets behandling d. 28.maj 1998 af kommenteret dagsorden for rådsmøde (miljø) den 16.- 17. juni 1998 udtrykte Dansk Ornitologisk Forening støtte til Kommissionens forslag og fremhævede, at det var vigtigt, hvad der videre skete i øst-udvidelsesfasen.

Ad punkt 9 - Kommissionens meddelelse til Rådet og til Europa-Parlamentet om opfølgning af "Konklusionerne fra midtvejsministermødet om integrering af fiskeri og miljø - d. 13.-14. marts 1997 i Bergen"

KOM 1998 326 end.udg

1. *Baggrund* Kommissionen har ved KOM(1998)326 af 19. Maj 1998 fremsendt en meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet med en rapport om opfølgning af "Konklusionerne fra Midtvejsministerkonferencen om integration af fiskeriet og miljøet, den 13.-14. marts 1997 i Bergen".

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. *Formål og indhold* Meddelelsen redegør for de beslutninger, der er truffet af EU indenfor de seneste år. Beslutningerne vil bidrage til opfyldelsen af hensigtserklæringerne om integration af fiskeri- og miljøpolitikken i Nordsøen, som fiskeri- og miljøministrene har tilsluttet sig på midtvejsministermødet i Bergen, marts 1997.

Det fremhæves, at der ved de årlige bilaterale aftaler mellem EU og Norge er sket fremskridt vedrørende genopretning af bestandssituationen for væsentlige bestande i Nordsøen. Siden 1996 har der været fastsat dødeligheds- og minimumsbiogydemassenniveauer for sild, makrel og rødspætte, som har betydet forbedringer af forvaltningsordningerne. Med henblik på en genopbygning af sildebestanden blev der i 1996 truffet beslutning om markant reduktion af fangstniveauerne såvel i direkte sildefiskeri som i fangst af ungsild som bifangster i andre fiskerier. Beslutningen har også været gældende for 1997 og 1998.

Kommissionen konstaterer, at det ikke har været muligt at vedtage en genopbygningsplan for torsk, mens at flere lande bl.a. Tyskland og Danmark i 1998 har gennemført en national lukning af fiskeriet i et område med stor forekomst af ung-fisk i det sydlige Nordsøen.

Kommissionen fremhæver, at der for 1998 er fastsat TAC for nye arter herunder tobis, ligesom der er foretaget fordeling af en række industriarter. Det nye instrument med fleksibel kvoteforvaltning over årsskiftet har virket siden 1997 og vurderes at få betydning for en reduktion af discarden i blandede fiskerier.

I meddelelsen redegøres for de flerårige udviklingsprogrammer (FUP IV) der dækker perioden 1997 - 2110, hvor målet er at nedsætte flådernes kapacitet til et niveau, der skal sikre ligevægt på langt sigt mellem fiskeriindsatsen og ressourcerne. Nedsættelsen af fiskeriindsatsen vil være på 30 % når fiskerier er rettet mod udryddelsestruede bestande og 20 % når det drejer sig om overfiskede bestande.

Som et led i overvågningen af fiskeriet er der fra 1996 indført en ordning med maksimumniveauer for EU-fartøjers fiskeriindsats i det demersale fiskeri i visse områder af Nordsøen, der grænser op til farvandene vest for Irland.

Vedrørende tiltag til beskyttelse af ungfisk nævner Kommissionen i meddelelsen, at der med virkning fra 1998 for første gang er indført maskemål for faststående redskaber samt at de gældende tekniske foranstaltninger er blevet revideret med henblik på at mindske fangsten af ungfisk og sikre større selektivitet i redskaberne. Disse regler vil først træde i kraft i år 2000. Inden da vil reglerne skulle gennemdrøftes med Norge med henblik på revision af de tekniske regler, der vil skulle gælde for Skagerrak og Kattegat.

Vedrørende kontrolforanstaltninger fremhæver Kommissionen de initiativer, der er taget for at styrke samarbejdet mellem medlemslandene, Kommissionen og Norge. Det fremhæves, at der løbende holdes møder, udveksles fiskeriinspektører, ligesom kontrol er et vigtigt emne under de årlige bilaterale fiskerikonsultationer mellem EU og Norge.

Kommissionen understreger desuden betydningen af at få medinddraget fiskeri-erhvervet i forvaltningen. Der har derfor været afholdt en række møder på regionalt plan om specifikke fiskerier med deltagelse af erhvervet, biologer, økonomer og embedsmænd.

På de miljørelaterede områder fremhæver Kommissionen habitat- og fugledirektiverne, der går ud på oprettelse af beskyttede lokaliteter efter forslag fra medlemslandene og oprettelsen af Natura 2000. Gennemførelsen er imidlertid blevet forsinket. Under det nye rammedirektiv for EUs vandpolitik er der desuden ved at blive udarbejdet en liste over de vigtigste farlige stoffer, der udgør en fare for vandmiljøet.

3. *Konsekvenser* Sagen har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

4. *Høring* Forslaget har ikke været sendt i høring. Europa-Parlamentet har fået tilsendt meddelelsen, men skal ikke høres.

Ad punkt 10 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 90/220/EØF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.

KOM (98) 85 endelig udgave.

1. *Baggrund* Kommissionen har den 23. februar 1998 oversendt ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget er baseret på traktatens artikel 100A og skal derfor behandles efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 189 B.

I Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg fra juni 1994, "Bioteknologi og hvidbogen om vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse - forberedelse til det næste fase" (KOM(94) 219 endelig udgave) konkluderede Kommissionen, at der var aspekter i direktiv 90/220/EØF, der kunne forbedres i fremtiden. På baggrund heraf vedtog Kommissionen i december 1996 en rapport om revision af direktiv 90/220/EØF (KOM(96)630 endelig udgave). I rapporten konkluderer Kommissionen, at den vil vedtage et forslag til ændring af direktiv 90/220/EØF i løbet af 1997.

Grundnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. maj 1998.

Forslaget er sat på dagsordenen på rådsmødet (miljø) i juni 1998 m.h.p. en orienterende drøftelse.

2. *Formål og indhold* Ifølge forslaget er det fortsat direktivets formål at sikre en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes regler samt at sikre beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet ved udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer med henblik på markedsføring, forskning og udvikling m.v.

I følge Kommissionen har forslaget følgende formål:

- at udvide og præcisere direktivets anvendelsesområde, så de procedurer, der skal anvendes, står i et rimeligt forhold til den pågældende risiko;
- at fremskynde de administrative procedurer gennem hurtig videreformidling af information og indførelse af en mæglingsperiode;
- at gøre beslutningsprocesserne i medlemsstaterne mere ensartede, baseret på fælles risikovurdering;
- at gøre direktivet mere fleksibelt, samtidig med at det sikrer et højt sundheds- og miljøbeskyttelsesniveau og øger gennemsigtigheden;
- at skabe bedre sammenhæng mellem direktivet og produktlovgivningen.

I forhold til det gældende direktiv skal følgende væsentlige ændringer fremhæves:

- *Fælles principper for miljørisikovurdering* Forslaget indfører fælles principper for miljørisikovurdering, som angår såvel forsøgsudsætninger som markedsføring. Principperne er opført i et bilag (bilag II) til direktivet. I definitionen af "miljørisikovurdering" er det præciseret, at vurderingen skal omfatte såvel den direkte som den indirekte risiko for menneskers sundhed og miljøet. I forslagets bestemmelser om tilladelser til forsøgsudsætninger er det ydermere præciseret, at miljørisikovurderingen tillige skal omfatte en vurdering af såvel den øjeblikkelige som den fremtidige risiko. Noget tilsvarende fremgår ikke af forslagets bestemmelser om markedsføringstilladelser.

I det gældende direktiv er der ikke fastlagt fælles principper for miljørisikovurderingen. Det gældende direktiv præciserer heller ikke omfanget af miljørisikovurderingen bortset fra, at den skal omfatte den øjeblikkelige og fremtidige risiko ved forsøgsudsætninger.

- *Obligatorisk overvågning i markedsføringsager*

I følge forslaget skal en detaljeret overvågningsplan indgå som en obligatorisk del af en ansøgning om markedsføringstilladelse. Overvågningsplanen skal have til formål at identificere eventuelle direkte eller indirekte, øjeblikkelige eller fremtidige virkninger af den genmodificerede organisme på menneskers sundhed og miljøet. Overvågningsplanen er en betingelse for at opnå en markedsføringstilladelse, og såfremt tilladelsen gives, er ansøgeren forpligtet til at gennemføre overvågningsplanen. I et bilag (bilag VII) er der opført en række hensyn, som en sådan overvågningsplan specielt skal iagttage.

I det gældende direktiv indgår kravet om en overvågningsplan ikke som en obligatorisk forudsætning for opnåelse af en markedsføringstilladelse.

- *Tidsbegrænsede markedsføringstilladelser*

I følge forslaget skal markedsføringstilladelser kun gives for et tidsrum på 7 år. Der kan ske fornyelse af en tilladelse ved en særlig procedure, hvor overvågningsrapporterne bl.a. indgår som et vigtigt element.

I det gældende direktiv er der ingen tidsmæssig afgrænsning af markedsføringstilladelsers varighed.

- *Komiteprocedure* Komiteproceduren er i forslaget ændret fra en IIIa til en IIIb procedure, hvilket indebærer, at Rådet med simpelt flertal kan afvise Kommissionens beslutningsforslag.

- *Mærkning* Forslaget indebærer, at anmeldelsen af et produkt til markedsføring skal indeholde et forslag til en obligatorisk mærkning af produktet. Såfremt det er påvist, at produktet indeholder GMO'er, skal produktet mærkes "dette produkt indeholder GMO'er". Såfremt tilstedeværelsen af GMO'er i produktet ikke kan udelukkes, skal produktet mærkes "dette produkt kan indeholde GMO'er". Mærkningen skal ske på en etiket eller i et ledsagedokument. Medlemsstaterne skal træffe de fornødne foranstaltninger til sikring af, at produktet mærkes i overensstemmelse med anmelderens forslag og med kravene i markedsføringstilladelsen.

Efter det gældende direktiv skal anmelderen foreslå mærkning, der informerer om, at produktet indeholder, består af, eller kan indeholde GMO'er.

- *Ændrede procedurer i forsøgsudsætningssager* Det gældende direktiv indeholder alene én godkendelsesprocedure, der omfatter samtlige forsøgsudsætninger. Forslaget inddeler forsøgsudsætninger i to kategorier. Kategori I omfatter udsætninger, der tidligere er indhøstet erfaringer med, og som vurderes at være sikre ud fra visse kriterier, der er fastlagt i et bilag til direktivet (bilag V). Kategori II omfatter alle øvrige forsøgsudsætninger.

For hver kategori er der indført særskilte godkendelsesprocedurer, hvor godkendelsesproceduren for kategori I udsætninger er mere strømlinet end proceduren for kategori II udsætninger. Endelig er der indført en særlig procedure for ansøgninger om udsætning i flere stater, som gælder for begge kategorier.

Kategori II proceduren er i store træk identisk med proceduren for forsøgsudsætninger i det gældende direktiv. Således skal den kompetente myndighed give tilladelse eller afslag på anmeldelsen inden 90 dage, og de øvrige medlemsstater har mulighed for at afgive bemærkninger til anmeldelsen på baggrund af et resumé. Den kompetente myndighed skal løbende underrette Kommissionen og de øvrige medlemslande om tilladelser/afslag.

En anmeldelse af en kategori I udsætning skal dels redegøre for klassificeringen i kategori I, dels indeholde et mindre omfattende teknisk dossier med visse relevante oplysninger fra bilag III (Oplysninger der skal gives i anmeldelsen). Inden direktivet gennemføres fastsætter Kommissionen, efter komiteproceduren, hvilke oplysninger fra bilag III, der som minimum skal anføres i dette dossier. Den kompetente myndighed skal give tilladelse eller afslag på anmeldelsen inden 30 dage, og der foretages ingen høring af de øvrige medlemsstater. Én gang årligt skal den kompetente myndighed underrette Kommissionen og de øvrige medlemsstater om tilladelser/afslag.

Endelig indeholder forslaget en ny procedure for anmeldelse om udsætning i flere stater, der gælder for såvel kategori I som kategori II udsætninger. I følge denne flerstatsprocedure skal de ansøgte medlemslande hver især træffe afgørelse indenfor 90 dage, og de øvrige medlemsstater har mulighed for at afgive bemærkninger til anmeldelsen på baggrund af et resumé. De ansøgte medlemsstater udsteder individuelle tilladelser. Det gældende direktiv indeholder ikke nogen særskilt procedure for flerstatsudsætninger.

- *Ændrede procedurer i markedsføringssager* Det gældende direktiv indeholder alene én procedure for behandling af ansøgninger om tilladelse til markedsføring af GMO'er. Kommissionens forslag indeholder tre forskellige procedurer: en standardprocedure, en forenklet procedure, og en særlig procedure for fornyelse af markedsføringstilladelser.

Standardproceduren adskiller sig fra proceduren i det gældende direktiv på adskillige punkter. Kravene til indholdet af anmeldelsen er i følge forslaget blevet udvidet. Den nye standardprocedure indebærer et højere informationsniveau for de øvrige medlemsstater og Kommissionen, idet de straks, efter den kompetente myndigheds modtagelse af anmeldelsen, får fremsendt en kopi heraf. Desuden skal den kompetente myndighed inden 90 dage, udarbejde og fremsende en vurderingsrapport (retningslinjer herfor i direktivets bilag VI) til Kommissionen, som straks skal videresende den til de øvrige medlemsstater. I følge det gældende direktiv får Kommissionen inden 90 dage alene fremsendt en kopi af anmeldelsen med den kompetente myndigheds positive udtalelse. Kommissionen videresender straks materialet til de øvrige medlemsstater.

Efter forslaget har medlemslandene og Kommissionen herefter 30 dages høringsfrist. I det gældende direktiv har medlemslandene (men ikke Kommissionen) 60 dages høringsfrist. Desuden indføres en mæglingsperiode således at

parterne i alt har 60 dage til at opnå enighed i. Opnås der enighed om markedsføring har den kompetente myndighed i følge forslaget 30 dage til at udstede tilladelsen. En tilsvarende frist er ikke fastsat i det gældende direktiv

Efter proceduren i det gældende direktiv vil det således maksimalt tage 150 dage at nå til enighed om, at tilladelse skal gives, men da der ikke foreligger nogen frist for, hvornår den kompetente myndighed skal give tilladelsen, kan der gå længere tid, inden denne rent faktisk udstedes. I følge forslaget kan processen maksimalt tage 180 dage, såfremt mæglingsperioden anvendes fuldt ud, og 150 dage såfremt der ikke fremkommer nogen indvendinger i høringsfasen. I såvel det gældende direktiv som i forslaget er der imidlertid mulighed for at forlænge den indledende 90-dages frist, såfremt den kompetente myndighed har anmodet anmelderen om yderligere oplysninger og afventer disse.

Den forenkede procedure skal finde anvendelse på GMO'er, som opfylder visse endnu ikke fastsatte kriterier og krav til oplysninger. I følge forslaget skal disse kriterier og oplysningskrav, på forslag af Kommissionen eller medlemsstaterne, fastsættes af Kommissionen efter komiteprocedure IIIb, efter høring af offentligheden og af relevante videnskabelige komitéer. Kriterierne/oplysningskravene skal bygge på videnskabelig dokumentation for sikkerhed for sundhed og miljø, samt på erfaringer med udsætninger af lignende GMO'er.

Efter den forenkede procedure har den kompetente myndighed 15 dage til at vurdere, hvorvidt anmeldelsen kan behandles efter denne procedure. Såfremt kravene er opfyldt, videresendes anmeldelsen til de øvrige medlemsstater og Kommissionen, som herefter har 30 dages høringsfrist. Der indføres en mæglingsperiode, således at parterne i alt har 45 dage til at opnå enighed. Opnås der enighed om markedsføring, skal den kompetente myndighed give skriftlig tilladelse indenfor 15 dage. Således kan processen maksimalt tage 75 dage, såfremt mæglingsperioden anvendes fuldt ud, og 60 dage såfremt der ikke fremkommer nogen indvendinger i høringsfasen. Ved den forenkede procedure foreligger der ikke mulighed for fristforlængelse.

Proceduren for fornyelse af markedsføringstilladelser indebærer at, anmelderen senest 12 måneder inden udløbet af en tilladelse skal søge Kommissionen om en fornyet tilladelse. Anmeldelsen skal indeholde kopi af den oprindelige tilladelse, den obligatoriske overvågningsrapport og eventuelt nye oplysninger. Kommissionen videresender straks anmeldelsen til medlemslandene, hvorefter den videre procedure stort set er identisk med den forenkede procedure beskrevet ovenfor. Opnås der enighed om at forny tilladelsen, skal den kompetente myndighed, der modtog den oprindelige anmeldelse, give tilladelse til fornyelse.

Fælles for alle forslagens tre markedsføringsprocedurer gælder, at såfremt der ikke kan opnås enighed om at give en markedsføringstilladelse indenfor de nævnte tidsfrister, skal Kommissionen træffe en beslutning efter komiteprocedure IIIb indenfor en frist på 3 måneder. Ved beregning af denne frist medregnes ikke tidsrum, hvor Kommissionen indhenter yderligere oplysninger fra anmelderen eller udtalelser fra videnskabelige komitéer. I det gældende direktiv er der ikke fastsat nogen frist for, hvornår Kommissionen skal have truffet beslutning.

- *Forsøgsudsætninger reguleres af produktlovgivningen* Forslaget indebærer, at forsøgsudsætninger af produkter der er omfattet af en produktlovgivning, som indeholder en miljørisikovurdering svarende til direktivets, ikke længere skal reguleres af direktivet, men af den pågældende produktlovgivning. En tilsvarende bestemmelse, der vedrører markedsføring, eksisterer i det gældende direktiv, men udvidelsen af bestemmelsen til også at omfatte forsøgsudsætninger er en nyskabelse.

- *Offentlighedens inddragelse* Forslaget forpligter Kommissionen til at høre offentligheden i markedsføringsager. I forbindelse med en medlemsstats behandling af en markedsføringsansøgning offentliggøres et, af anmelderen udarbejdet, resumé af ansøgningen. Offentligheden har herefter 30 dage til at fremsætte bemærkninger til Kommissionen, som straks skal videresende disse til samtlige medlemsstater. Offentlighedens mulighed for at fremsætte bemærkninger gælder ikke for markedsføringsager, der behandles efter den forenkede procedure.

Der skal endvidere ske offentliggørelse af vurderingsrapporterne i markedsføringsager samt af udtalelser fra de videnskabelige komitéer.

Kommissionen offentliggør i EF-tidende et register over alle de produkter, der har fået markedsføringstilladelser efter direktivet.

I forbindelse med forsøgsudsætningssager skal Kommissionen offentliggøre beslutninger om forsøgsudsætninger, samt resultatet af udsætningerne.

- *Høring af videnskabelige komitéer* Ifølge forslaget skal Kommissionen, inden der indledes komiteprocedure til afgørelse af sager vedr. markedsføring eller brug af sikkerhedsklausulen, foretage en obligatorisk høring af de relevante videnskabelige komitéer vedr. alle spørgsmål som kan have konsekvenser for menneskers sundhed eller miljøet. Af

præambelen fremgår det desuden, at Kommissionen kan høre komitéer, som den har nedsat som rådgivende instanser vedrørende de etiske aspekter ved bioteknologi.

I det gældende direktiv foreligger der ingen pligt for Kommissionen til at høre de videnskabelige komiteer.

- *Sikkerhedsklausulen* Sikkerhedsklausulen giver medlemsstaterne mulighed for midlertidigt at begrænse/forbyde brug eller salg af et produkt, der har opnået markedsføringstilladelse efter direktivet. Herefter afgøres sagen efter komiteproceduren.

I forslaget er der sket en præcisering af betingelserne for anvendelse af sikkerhedsklausulen. Der stilles krav om, at en medlemsstat, på baggrund af nye oplysninger eller fornyet vurdering af eksisterende oplysninger, skal have en begrundet formodning om, at et produkt udgør en risiko for sundhed eller miljø. I følge det gældende direktiv skal en medlemsstat blot have "berettiget grund" til at formode at produktet udgør en risiko for sundhed eller miljø.

3. *Konsekvenser for Danmark*

- *Lovgivningsmæssige konsekvenser* Kommissionens forslag forventes ikke at medføre ændringer i lov nr. 356 af 6. juni 1991 om miljø og genteknologi. De foreslåede ændringer forventes at ville kunne gennemføres ved ændring af bekendtgørelse nr. 1098 af 11. december 1992 om godkendelse af forsøgsudsætning og markedsføring af genetisk modificerede organismer.

- *Økonomiske konsekvenser* For erhvervslivet: Forslaget om, at anmelderen skal gennemføre en obligatorisk overvågning og afrapportering i forbindelse med markedsføring vil sandsynligvis indebære økonomiske merudgifter for anmelderen. Desuden vil tidsbegrænsningen af markedsføringstilladelse indebære udgifter i forbindelse med fornyelsen af tilladelse. Omvendt vil de forenkede procedurer, der indebærer hurtigere afgørelser, formentlig have en positiv økonomisk effekt for erhvervslivet.

For forbrugerne: Forslaget vil ikke have nogen direkte økonomiske konsekvenser for forbrugerne. Der er dog muligt, at erhvervslivet vil foretage prisstigninger som kompensation for øgede udgifter.

For offentlige myndigheder: Forslaget om obligatorisk overvågning og afrapportering i markedsføringssager vil sandsynligvis medføre en forøget tilsynsindsats for Miljøstyrelsen, og hermed et forøget administrativt ressourcebehov. Tidsbegrænsningen af markedsføringstilladelse vil ligeledes indebære et øget administrativt ressourcebehov i forbindelse med behandling af ansøgninger om fornyelse af tilladelse.

- *Beskyttelsesniveauet* De foreslåede bestemmelser vedr. præcisering af risikovurderingen, obligatorisk overvågning og tidsbegrænsede markedsføringstilladelse, må antages at ville påvirke beskyttelsesniveauet i en positiv retning.

Hvorvidt den forenkede procedure for markedsføringssager vil påvirke beskyttelsesniveauet er endnu uvist, idet kriterierne for hvilke GMO'er der skal omfattes af proceduren endnu ikke er vedtaget. Det skal i den forbindelse bemærkes, at forslaget foreskriver, at kriterierne skal bygge på videnskabelig dokumentation for sikkerhed for sundhed og miljø, samt på erfaringer med lignende GMO'er.

I følge forslaget om overflytning af reguleringen af forsøgsudsætningerne til produktlovgivningen, er det en forudsætning for en sådan overflytning, at de relevante produktregelsæt skal foreskrive en miljørisikovurdering svarende til direktivets vurdering. Således vil dette ikke direkte få betydning for beskyttelsesniveauet i sådanne sager. Imidlertid foreligger der ingen garanti for, at den relevante produktlovgivning vil have samme traktatmæssige hjemmelsgrundlag som 90/220 direktivet, nemlig art. 100A. I tilfælde hvor reguleringen af forsøgsudsætningssagerne overflyttes til et produktregelsæt, der ikke har hjemmel i traktatens art. 100A, vil staterne miste muligheden for at påberåbe sig miljøgarantien i art. 100A, stk.4. Dette må i de givne tilfælde anses som værende en svækkelse af beskyttelsesniveauet.

4. *Høring*

a) *Kommissionens forslag* Kommissionens forslag har i perioden fra den 12. marts til den 3. april været til høring hos 62 parter. Høringslisten består af de parter, der sædvanligvis bliver spurgt i forbindelse med markedsføringssager og forsøgsudsætninger i Danmark. Høringslisten er suppleret med medlemmerne fra Forbrugerrådets Dialogforum og med udvalgte parter fra den høringsliste, der anvendes i forbindelse med direktiv 90/219/EØF om indesluttet anvendelse.

Miljøstyrelsen har modtaget hørings svar fra følgende høringsparter:

Akademiet for Tekniske Videnskaber (ATV), Forskningscenter RISØ, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Danmarks Miljøundersøgelser (Silkeborg), Landbrugsrådet (ligeledes på vegne af De Danske Landboforeninger og

Dansk Familielandbrug), Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark (FBID), Dansk Dagligvareleverandør Forening, Dansk Handel og Service, Danmarks Naturfredningsforening (DN), Foreningen af Danske Biologer, Landsforeningen Økologisk Jordbrug (LØJ), NOAH, Greenpeace, Forbrugerrådet, Advokatrådet, Amdsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Arbejdsministeriet, Konkurrencestyrelsen, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Derudover har forbrugerbevægelsen Grønne Familier indsendt et høringssvar og samtidig anmodet om at blive optaget på høringslisten.

Dansk Dagligvareleverandør Forening, Dansk Handel og Service har ingen kommentarer til forslaget.

Samlet set tager de øvrige høringssvar stort set alle aspekter i ændringsforslaget op. Af hensyn til overskueligheden er de enkelte høringssvar ikke refereret. I stedet er kommentarerne grupperet efter emner: en generel del, del B om forsøgsudsætning og del C om markedsføring.

- *Generelle kommentarer* De grønne organisationer (DN, Foreningen af Danske Biologer, LØJ, Grønne Familier, NOAH og Greenpeace) anfører, at direktivet skal bygge på forsigtighedsprincippet og at dette bør administreres stramt.

DN, Foreningen af Danske Biologer, Grønne Familier og NOAH ønsker alle under en eller anden form en vurdering af nytteværdien, inden et produkt kan godkendes. Dette kunne være en "bedste teknologivurdering" (DN) eller en vurdering svarende til en VVM-vurdering (DN, Foreningen af Danske Biologer).

Muligheden for at høre en etisk komité, og dermed tage andre hensyn end videnskabelige kendsgerninger, hilses velkommen af Landbrugsrådet, DN, Foreningen af Danske Biologer, LØJ og Grønne Familier.

En del af høringssvarene beskæftiger sig med offentlighedens mulighed for at få indsigt og indflydelse på beslutningsprocesserne. Generelt er der et stort ønske om, at der er åbenhed om beslutningsprocesserne. DN foreslår, at høringssvar bør tilgå de videnskabelige komiteer, for at de kan tage stilling til rejste problemstillinger. NOAH foreslår, at medlemslandene forpligtes til at offentliggøre relevant materiale på Internettet.

Mærkningsspørgsmålet kommenteres i de fleste høringssvar. Den generelle holdning er, at produkter skal mærkes på en gennemskelig måde, og at mærkning med formuleringen "kan indeholde" er uacceptabel. Greenpeace og NOAH foreslår, at GMO'er og traditionelt forædlede produkter skal holdes adskilt i alle produktionsled for at sikre, at der kan foretages en meningsfuld mærkning og gives et frit forbrugervalg.

Ændringen af komitéproceduren fra IIIa til IIIb kommenteres ligeledes af mange høringssvar. I alle tilfælde er der tale om stor tilfredshed hermed.

Kommunernes Landsforening, Greenpeace og Grønne Familier ønsker, at der i direktivet laves en tilføjelse om erstatningsansvar og/eller at der indføres et "forureneren betaler"- princip.

- *Del B - forsøgsudsætning* Når det gælder forskning og udvikling, er det især de strømlinede procedurer, der giver anledning til kommentarer. Den generelle holdning er, at viden om mulige effekter ved udsætning i miljøet stadig ikke er tilstrækkelig til, at strømlinede procedurer kan anbefales.

LØJ og Greenpeace ønsker ikke, at reguleringen af forsøgsudsætninger skal overføres til produktlovgivningen.

Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark mener generelt, at de ændrede godkendelsesprocedurer for del B ansøgninger er en forbedring, men at forslaget ikke rummer tilstrækkelig fleksibilitet til løbende at kunne tilpasses den hastige teknologiske udvikling. Foreningen tilslutter sig forslaget, hvad angår flerstatsgodkendelser og opdelinger i kategorier.

- *Del C - Markedsføring*

F.s.v.a. markedsføring kommenterer stort set alle høringssvarerne de fælles retningslinier for risikovurdering, kravet om overvågning, tidsbegrænsningen af markedsføringstilladelser og høring af videnskabelige komiteer. En del ser disse tiltag som positive forbedringer, men der er dog kritiske røster, som mener, at disse tiltag blot foregiver en forbedret sikkerhed for miljø og sundhed, eller er i direkte modstrid med forsigtighedsprincippet.

Der er flere, der anfører, at overvågning er i strid med forsigtighedsprincippet, idet der ikke burde gives tilladelse til markedsføring, hvis der er tvivl om konsekvenserne. Ydermere anføres det, at det er svært eller måske endda umuligt at lave overvågning af uforudsete effekter. Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark anbefaler, at der kun stilles krav om obligatorisk overvågning i tilfælde, hvor der under risikovurderingen er påvist potentielle uønskede risici.

En del af høringssvarene undrer sig over, hvorfor tilladelse til markedsføring skal gives for netop syv år. Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark anfører, at tidsbegrænsning er ude af trit med anden lovgivning på området, fx. Novel Food.

I forbindelse med høring af videnskabelige komiteer påpeger DMU, at det bør sikres, at en bredere økologisk og miljøfaglig ekspertise inddrages i processen. Foreningen af Danske Biologer gør opmærksom på, at forskere netop ofte er - og må være - uenige, når det drejer sig om at spå om fremtiden. DN påpeger ligeledes, at forelæggelse for en videnskabelig komité ikke nødvendigvis fører til øget klarhed og problemløsning.

Forskningscenter RISØ og Foreningen af Danske Biologer mener, at der bør åbnes mulighed for at beskikke uvildige eksperter til at foretage monitoring.

Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark finder det uheldigt, at det samlede tidsforbrug fra ansøgning til godkendelse vil være præcis lige så uforudsigelig, som det er tilfældet i dag. Det anbefales derfor, at der indføres tidsfrister for de dele af godkendelsesprocedurerne, der er udlagt i komiteer.

b) *Rammenotat* Rammenotat om forslaget har været udsendt i høring i *EF-miljøspecialudvalget den 1.maj 1998*.

SID fremhævede i den anledning flere forhold, bl.a. at direktivet bør bygge på forsigtighedsprincippet, at genmodificerede produkter bør have en nytteværdi for miljø eller sundhed samt, at der bør indføres et "forurenere betaler"- princip. SID står uforstående over for, at markedsføringstilladelser gives for 7 år og at der er behov for obligatorisk overvågning, da markedsføringstilladelser kun bør gives, hvis produktet er uden risici for sundhed eller miljø.

I forbindelse med EF-miljøspecialudvalgets behandling d. 28.maj 1998 af kommenteret dagsorden for rådsmøde (miljø) den 16.- 17. juni 1998 fremhævede Greenpeace, at de havde betænkeligheder ved den foreslåede kategorisering. De vil efterfølgende fremsende en uddybning af disse betænkeligheder.

Ad punkt 11 - forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 88/77 EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om foranstaltninger mod emission af forurenende luftarter og partikler fra dieselmotorer til fremdrift af køretøjer (luftforurening fra tunge køretøjer)

KOM(97) 627

1. *Status* Kommissionen oversendte den 23. marts 1998 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget er baseret på traktatens artikel 100A og skal derfor behandles efter proceduren om fælles beslutningstagen i art. 189B.

Europa Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punktet er sat på dagsordenen med henblik på en præsentation.

2. *Formål og indhold* Forslaget indeholder skærpede krav til luftforurening fra nye dieselmotorer, som anvendes i tunge køretøjer (lastbiler/busser). Det indgår som et led i den såkaldte auto/olie-pakke. Andre elementer i denne pakke er forslag om skærpede krav til brændstoffer, personbiler og varebiler. For disse sidstnævnte kategorier har Parlamentet og Rådet indledt de afsluttende diskussioner omkring fastsættelsen af de endelige regler. Med forslaget indføres også grænseværdier for nye motorer, der drives af naturgas eller autogas (LPG). Formålet er i første omgang at tilvejebringe procedurer for typegodkendelse af sådanne motorer. Der anvendes derfor samme grænseværdier som for dieselmotorer. Det er tanken i en senere fase at fastsætte specielle grænseværdier for de såkaldte EEV-køretøjer (Enhanced Environmental Vehicles), hvortil de gasdrevne køretøjer hører. I det følgende er omtalt de væsentligste elementer i forslaget.

a. *Nye testcykluser*

I forberedelsesarbejdet til forslaget er defineret forskellige nye testcykluser til erstatning af den hidtil anvendte 13-mode test (ECE 13). Man har vurderet, at denne cyklus har været for let at omgå, og at skærpede krav derfor ikke i praksis altid har ført til den ønskede reduktion i udslip af forurenende stoffer. Der er defineret tre nye testcykluser:

· ESC (European Steady-state Cyclus) er en cyklus, som svarer til den hidtidige 13-mode cyklus, men som er tilpasset de nuværende kørselsforhold. Muligheden for at omgå cyklussen er reduceret ved, at det tillades de godkendende myndigheder frit at vælge op til tre supplerende testpunkter inden for et nærmere defineret område.

· ELR (European Load Response Cyklus) er en cyklus, der anvendes som supplement til ESC-testen til

måling af udstødningsgassens røgtæthed. Også her åbnes mulighed for en supplerende måling under betingelser valgt af den godkendende myndighed.

- ETC (European Transient Cyclus) er en cyklus, som i modsætning til ESC indeholder transiente kørselsbetingelser (acceleration og deceleration).

Det indgår i forslaget, at der i forbindelse med typegodkendelse af EURO 3-motorer (år 2000) skal anvendes følgende retningslinier:

- Konventionelle dieselmotorer, herunder motorer med EGR (recirkulation af udstødningsgas) og oxiderende katalysatorer, vil blive testet med ESC- og ELR-cyklus.
- Dieselmotorer med avancerede forureningsbegrænsningssystemer, herunder de-NO_x katalysatorer og/eller partikelfiltre vil blive testet med både ESC-, ELR og ETC-cyklus.
- Gasdrevne motorer vil alene blive testet med ETC-cyklus.

Det indgår i forslaget, at Kommissionen senest i 1999 skal fremsætte forslag om en yderligere skærpelse af grænseværdierne med virkning fra 2005 (EURO 4). Kommissionen henviser til, at der under ECE er nedsat en arbejdsgruppe med henblik på at vurdere mulighederne for at indføre en ny global testprocedure. Såfremt disse diskussioner ender positivt, vil denne nye procedure blive lagt til grund for EURO 4-værdierne. Lykkes det ikke at nå frem til global enighed, vil Kommissionen basere sine forslag for EURO 4 på en kombination af ESC, ELR- og ETC-cykluserne.

b. Grænseværdier Forslaget indeholder nye grænseværdier for CO, HC, NO_x og partikler, som nyudviklede motorer skal kunne opfylde med virkning fra 1. oktober 2000 for at kunne blive typegodkendt og med virkning fra 1. oktober 2001 for serieproducerede motorer, for at disse kan blive registreret og solgt. De foreslåede værdier kan ikke direkte sammenlignes med de hidtil gældende værdier, da der omtalt ovenfor er foretaget en ændring i selve testcyklussen. Kommissionen anfører, at der er tale om en skærpelse af grænseværdierne med 30% for CO, NO_x og partikler og med 34% for HC. Som følge af, at gasmotorer nu er omfattet af direktivet foreslås indarbejdet separate værdier for methan og kulbrinter eksklusive methan (NMHC).

Ligesom det er tilfældet i de eksisterende regler foreslås mildere grænseværdier for partikeludslippet fra de mindste dieselmotorer (cylinderstørrelse under 0,7 liter og omdrejningstal over 3000 pr minut). Følgende tabel viser udviklingen i grænseværdierne for typegodkendelse af motorer til brug i tunge køretøjer, siden de første krav blev indført i 1990.

Direktiv88/77 91/542

96/1forslag91/542Aktuelt Betegnel - EURO

0 EURO 1 EURO 2 EURO 3 se

kraft - 1.10.90

1.10.93 1.10.96 1.10.01 Cyklus - ECE

13 ECE 13 ECE 13 ESC ELR ETC CO g/kWh 11,2 4,5 4,02,1 - 5,45 Total HC g/kWh 2,4 1,1 1,10,66 - - Methan g/kWh -

- -

-- 1,6 NMHC g/kWh -

- -

-- 0,78 NO_x g/kWh 14,4 8,0 7,05,0 - 5,0 Partikle g/kWh - 0,36 0,150,10 - 0,16

Part.

g/kWh -

0,61 0,250,13 - 0,21 små

motorer

Røgtæthe m⁻¹

- -
- -0,8 -

Kvaliteten af den naturgas, som leveres til det europæiske marked er ikke konstant. Godkendelse af gasdrevne motorer kan derfor gives på flere vilkår afhængig af, om de er i stand til at tilpasse sig en vilkårlig gaskvalitet, eller om de kun er i stand til at anvende en nærmere defineret kvalitet. Forslaget definerer i den forbindelse forskellige naturgaskvaliteter. Samme principper er gældende for LPG. For begge brændstoffer gælder, at motorerne skal være tydeligt mærket med, hvilken typegodkendelse der er givet.

For at lette forholdene for motorfabrikanterne i forbindelse med typegodkendelsen åbnes mulighed for inddeling af motorer i motorfamilier. Det vil herefter være muligt at begrænse afprøvningen til den mest forurenende motor inden for den enkelte familie. Udvælgelseskriterierne er fastlagt i direktivforslaget.

Det er Kommissionens vurdering, at der ikke er tilstrækkelig viden i dag til at fastsætte normer for år 2005. Man mener, at dette bør afvente afslutningen af det igangværende auto/olie II program. Det fremgår af forslaget, at Kommissionen vil fremlæge forslag inden udgangen af 1999. Man vil ved samme lejlighed tage stilling til forskellige andre uafklarede forhold som indbygning af egendiagnosesystemer (OBD) og holdbarhedsbestemmelser.

Som tidligere bildirektiver indeholder forslaget en artikel om muligheden for at anvende afgiftsdifferentiering. Da der kun er ét sæt grænseværdier er bestemmelsen begrænset til perioden fra direktivets ikrafttræden og indtil den obligatoriske ikrafttræden af EURO 3-normerne. Man forestiller sig dog, at anvendelsesområdet vil blive udvidet, så snart der foreligger en nærmere definition af EEV-køretøjer. Kommissionen angiver, at dette vil ske i løbet af 1998.

3. *Konsekvenser for Danmark*

- Lovgivningsmæssige konsekvenser Forslaget vil ikke kræve lovændringer i Danmark. De nye udstødningsnormer for dieselmotorer kan indføres via en ændring af Færdselsstyrelsens bekendtgørelse om detailforskrifter for køretøjer.
- Statsfinansielle konsekvenser Der forventes ikke statsfinansielle konsekvenser for Danmark
- Samfundsøkonomiske konsekvenser Kommissionen anfører, at de skærpede udstødningsnormer vil medføre forøgelser i produktionsprisen i størrelsesorden 4.000 - 12.000 kr. pr motor.
- Beskyttelsesniveau Forslaget vil have positive konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

4. *Høring* Forslaget har været sendt til høring hos berørte interesseorganisationer. Der er kun modtaget få kommentarer.

Forenede Danske Motorejere (FDM), Danske Bilimportører, Autobranchens Handels- og Industriforening (AUTIG) og Frederiksberg Kommune har alle oplyst, at man ikke har kommentarer.

Hovedstadens Trafikselskab (HT) anfører, at de nye testprocedurer må formodes at give mere realistiske emissionsværdier, hvilket vil gøre entreprenørernes valg sikrere. Man bemærker, at de foreslåede normer falder godt i tråd med HT's miljøpolitik omkring en reduktion af udslippet af NO_x og partikler.

Danske Vognmænd er positive over for forslaget. Man efterlyser lignende forslag inden for jernbane-, skibs- og lufttransport. Man henviser i øvrigt til regeringens erhvervspolitiske strategi for transporterhvervet fra januar 1998, hvori det hedder, at tidsfristen for implementering af offentlig regulering bør tage størst mulig hensyn til erhvervets omstillingshorisont, herunder tidsperspektivet for afskrivninger og investeringer. Man er enig i, at luftforurening er et større problem i byer end i åbent land og finder det en god ide at tilskynde til brug af køretøjer med lav emission (EEV). Man anfører, at afgiftslettelser vil fremme udbredelsen af EEV-køretøjer.

Det økologiske Råd finder det positivt, at udstødningsnormerne skærpes, men man mener ikke, at forslaget er tilstrækkelig til at eliminere problemerne, især i en periode med trafikvækst. Man finder det derfor vigtigt at holde fast i, at der sker en yderligere skærpelse fra år 2005, og at udgangspunktet bliver en vurdering af den luftforureningsmæssige belastning. Man hilser det velkomment, at der indføres nye testcykluser. Det fremhæves, at man ikke bør glemme CO₂ - emissionen i jagten efter emissionsgevinster. Man finder det uheldigt, at der indføres moderate udstødningsnormer for små motorer, som er ansvarlig for en betydelig del af partikelemissionen i byer. Endeligt opfordres til, at der tages fat på diskussionen om partikelstørrelsen.

Danmarks Tekniske Universitet (DTU) finder det uheldigt, at der først introduceres holdbarhedskrav fra år 2005. Det er især et problem for gasdrevne motorer. Man er heller ikke sikker på, at de nye kørecykluser er tilstrækkelig gode. Endelig finder man det uheldigt, at der fastsættes specielle partikelnormer for små motorer, som optræder mest i byerne.

Danske Eksportvognmænd er overordnet positiv over for forslaget. Man fremhæver specielt de nye kørecykluser. Man fremhæver, at fremtidige normer bør udformes på basis af cost-benefit analyser i samarbejde med fabrikanter og brugere. Man er bekymret over de forøgede omkostninger, som vil medføre forringet konkurrenceevne. Man mener, at afgiftsbegunstigelser for anskaffelse og brug bør være et krav.

Københavns Kommune er positiv over for forslaget. Man ser dog gerne partikelstørrelsen inddraget i diskussionen.

Forslaget har ligeledes været hørt i EF-specialudvalget for miljø den 28. maj 1998, hvor Danske Vognmænd bad om at man også gør sig overvejelser om andre transportformer end bil, nemlig skibe og tog og at man arbejder for en

harmonisering af afgifter inden for de enkelte kategorier af transportformer og af reglerne på tværs af de enkelte transportformer i EU af hensyn til konkurrencesituationen.

Ad punkt 12 - Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om en revideret EF-ordning for tildeling af et miljømærke

KOM (96) 603 endelig udg.

1. Status Kommissionen oversendte den 20. marts 1997 ovennævnte forslag dateret 11. december 1996 til medlemsstaterne. Forslaget er baseret på traktatens artikel 130 S, stk 1 og skal behandles efter samarbejdsproceduren i artikel 189 C.

Forslaget er fremsat i overensstemmelse med art. 18 i Rådets forordning (EØF) nr. 880/92 af 23. marts 1992 om en EF-ordning om tildeling af et miljømærke, hvoraf det fremgår, at ordningen skal revideres senest 5 år efter, at denne er trådt i kraft.

Forslaget er sat på til orienterende drøftelse på Rådsmødet den 16.-17. juni.

2. Formål og indhold Formålet med forslaget er at forenkle og effektivisere den gældende forordning, men derudover er formålet med ordningen uændret.

Princippet om at der skal fastsættes kriterier for hver enkelt produktgruppe er ligeledes fastholdt. Kriterierne fastsætter hvilke miljøkrav et produkt skal opfylde for at kunne tildeles miljømærket. Miljømærket skal være selektivt i miljømæssig henseende. Gyldighedsperioden for kriterierne samt krav til vurdering og verifikation fastlægges for hver enkelt produktgruppe. I det fremsatte forslag er der imidlertid opstillet en række yderligere betingelser for hvornår, der kan opstilles kriterier for en produktgruppe, herunder at den skal repræsentere en betydelig handelsandel i det indre marked, at den skal indebære betydelige miljøpåvirkninger samt indeholde potentiale for forbedringer, samt at en betydelig samlet salgsmængde skal sælges til den endelige forbruger.

Princippet om frivillighed, samt betalingsprincippet, hvor ansøgeren skal betale henholdsvis et ansøgningsgebyr og et årligt gebyr for at anvende miljømærket videreføres også. Gebyrstrukturen foreslås derimod ændret, således at små og mellemstore virksomheder samt fabrikker i udviklingslandene betaler et reduceret gebyr, samtidig med at der sættes et generelt loft for årsgebyret .

Følgende forslag til ændring af den gældende forordning skal særligt fremhæves:.

En selvstændig miljømærkeorganisation (EEO): Udvikling af ordningen samt forhandlinger om konkrete kriterieforslag har foregået i kommissionsregi. Det foreslås nu, at miljømærkearbejdet udlægges til en selvstændig organisation bestående af de kompetente organer. Denne organisation skal arbejde på mandat fra Kommissionen.

En graduering af mærket: Det foreslås at udvikle et gradueret mærke med henblik på at gøre mærket mere informativt over for forbrugerne. Efter en fem års periode skal de nationale forbrugersammenslutninger høres for at vurdere, om det graduerede miljømærke opfylder forbrugernes informationsbehov.

Komplementære nationale/regionale ordninger: Det foreslås, at gældende og nye offentlige og private miljømærkeordninger efter en 5 års periode skal være tilrettelagt således, at de alene gælder for produktgrupper, for hvilke der ikke er opstillet specifikke EU-miljømærkekriterier.

Arbejdsmiljø: I forslaget er arbejdsmiljøaspekter ikke omtalt i formålet, som tilfældet er i den gældende forordning. Arbejdsmiljøaspekter er i stedet erstattet af en generel bestemmelse om, at "deltagelse i ordningen forudsætter overholdelse af miljøkrav og andre foreskrifter i fællesskabsretten eller national lovgivning, der gælder for et produkts forskellige livsstadier."

3. Konsekvenser for Danmark Lovgivningsmæssige konsekvenser: Revision af den gældende forordning vurderes ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Forordningen vil gælde umiddelbart i dansk ret.

Økonomiske konsekvenser: Organisationen (EEO) skal ifølge forslaget være selvfinansierende på længere sigt ved de gebyrer, der indløber fra miljømærkerne. I de første fire år efter oprettelse af organisationen vil fællesskabsbudgettet yde et bidrag til finansieringen efter følgende satser:

- 70% for det 1. år (1998)

- 70% for det 2. år (1999)
- 50% for det 3. år (2000)
- 30% for det 4. år (2001)

Der er ikke fastsat nogen yderligere fællesskabsfinansiering efter det fjerde år. Den supplerende finansiering forventes at komme fra de kompetente organer. Der vil således kunne forventes en statslig medfinansiering af ordningen.

Da EU-ordningen er frivillig for producenter og importører, får forslaget ikke økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Der skal dog betales gebyrer såfremt en virksomhed ønsker at deltage i ordningen, ligesom der må forventes omkostninger i forbindelse med dokumentation af, at virksomhedens produkter lever op til de fastsatte kriterier. Det foreslåede gebyrniveau er 3500 kr i ansøgningsgebyr og omsætningsgebyr på 0,15% af fabrik af den årlige omsætning af miljømærkede produkter i EU, med et loft på 250-300.000 kr

I det omfang virksomhederne vælger at lægge deres omkostninger til gebyrer og dokumentation oven i produkternes salgspris, vil miljømærkede produkter blive dyrere for forbrugerne.

Beskyttelsesniveau: Forordningens formål er på fællesskabplan at fremme produktion af produkter, der gennem hele deres livscyklus er mindre miljøbelastende end tilsvarende produkter på markedet. Selve forordningen vurderes som helhed at være neutral i forhold til det danske såvel som det europæiske beskyttelsesniveau. Den senere udmøntning i produktkriterier vurderes at påvirke det europæiske miljøbeskyttelsesniveau positivt. På samme måde vurderes det danske miljøbeskyttelsesniveau som helhed at blive påvirket positivt.

4. Høring Forslaget har ikke formelt været sendt i høring, men det rådgivende udvalg for EU's miljømærkeordning, bestående af DA, LO, Handelskammeret, Dansk Handel og Service, WWF, DN, Forbrugerrådet, Forbrugerstyrelsen, Energistyrelsen og Arbejdstilsynet, har løbende været orienteret om udviklingen.

Der har været en vis usikkerhed blandt interesseorganisationerne over for at udlægge den fælleseuropæiske del af miljømærkearbejdet til en selvstændig organisation. En stor del af usikkerheden beror på, at der på nuværende tidspunkt kun er skitseret rammer for organisationen og det er uvist i hvilken grad interesseorganisationerne får mulighed for og ressourcer til at deltage i arbejdet.

Med hensyn til et gradueret mærke har forbruger- og miljøorganisationer udtrykt skepsis overfor idéen, idet de mener et gradueret mærke vil være vanskeligt at gennemskue for forbrugerne. Organisationerne er dog ikke imod mere information i forbindelse med miljømærket, men mener, at dette kan gives i form af en miljøvaredeklaration. Endelig mener organisationerne, at der bør laves en forbrugerundersøgelse der afdækker behovet for et gradueret mærke, før et sådant system oprettes.

Dansk Industri har været mere positive overfor det graduerede mærke, idet de ser det som et skridt hen imod miljøvaredeklarationer. Dansk Industri har siden miljømærkeordningens begyndelse foretrukket miljøvaredeklarationer fremfor miljømærker idet varedeklarationerne ikke er selektive men kan udarbejdes for alle produkter uanset deres miljømæssige formåen.

LO og Arbejdstilsynet har udtrykt utilfredshed med at arbejdsmiljøaspekter har fået en meget svagere position i det reviderede forslag i forhold til den eksisterende forordning.

5. Europa-Parlamentets udtalelse Forslaget har været til førstebehandling i Parlamentet d. 13. maj hvor en række ændringsforslag blev vedtaget, hvoraf de væsentligste er følgende:

I præamblen:

- Der henvises til art. 100a udover art. 130s.
- Miljø- og forbrugerorganisationernes rolle understreges ved, at der stilles krav om at de inddrages i processen med udvikling af miljømærkekriterier og sikres en ligelig repræsentation med industrien i den foreslåede miljømærkeorganisation.

I artiklerne:

- Miljømærkearbejdet organiseres således, at den foreslåede EEO erstattes af en teknisk komite under Kommissionen med en formand og en sekretær fra Kommissionen, repræsentanter for medlemslandenes kompetente organer samt repræsentanter for interesseorganisationerne.
- Fremfor et gradueret mærke ledsages miljømærket med en informativ tekst om 1 til 3 miljøaspekter
- Komplementariteten af nationale/regionale ordninger skal kun gælde såfremt en uafhængig rapport viser, at EU's kriterier som minimum er lige så strenge som de bedste nationale kriterier.
- Finansiering af den foreslåede tekniske komité, skal blandt andet komme fra gebyrindtægterne fra

omsætningsgebyrne. Udfasningen af Kommissionens medfinansiering støttes ikke af Parlamentet

- Gebyrsatserne for omsætningen inddeles i intervaller, med et loft på det årlige gebyr på ca. 35.000 kr.

- Kommissionen og medlemslandenes myndigheder skal føre en aktiv grøn indkøbspolitik for at fremme brugen af miljømærkede produkter

Ad punkt 13 - Kommissionens forslag til Rådets beslutning om anvendelse af midlertidigt forbud mod markedsføring i storhertugdømmet Luxembourg og Østrig af genetisk modificeret majs (*Zea mays L*) med kombineret modifikation for insekticide egenskaber, frembragt ved *bt-endotoxingenet*, og øget tolerance over for amoniumglufosinat (C/F/94/11-03)

1. *Status* Kommissionen har sat ovennævnte forslag til Rådet på dagsordenen for rådsmødet i juni 1998.

Baggrunden herfor er, at Kommissionens forslag - om at Østrig og Luxembourg skal ophæve de midlertidigt nedlagte forbud mod anvendelse og salg af genetisk modificeret majs (*Zea mays L* fra Novartis (tidligere Ciba-Geigy)) - ikke opnåede kvalificeret flertal ved behandling i komitéen under direktiv 90/220/EØF om udsætning af i miljøet af genetisk modificerede organismer den

13. april 1998 (komitéprocedure IIIa). I henhold til direktiv 90/220/EØF, artikel 21 skal Kommissionen i sådanne situationer straks forelægge Rådet forslag til de foranstaltninger, der skal træffes, og Rådet skal herefter træffe afgørelse i sagen inden 3 måneder fra forelæggelsen. Hvis Rådet ikke har truffet nogen afgørelse i sagen inden denne frist, vedtages Kommissionens forslag.

Grundnotat om forslaget er udsendt til Folketingets Europaudvalg den 28. oktober 1998 forud for samråd i udvalget den 31. oktober 1997.

2. *Formål og indhold* Kommissionen vedtog den 23. januar 1997, ved komiteprocedure i medfør af udsætningsdirektivet, en positiv beslutning om markedsføring af den af Ciba-Geigy anmeldte genetisk modificerede majs.

Frankrig gav herefter tilladelse til markedsføring af den pågældende majssort den 5. februar 1997. Under henvisning til direktivets sikkerhedsklausul (artikel 16) nedlagde Østrig og Luxembourg midlertidigt forbud mod anvendelse og salg af dette produkt på deres territorium. Østrig har således forbudt salg, mens Luxembourg har forbudt både salg og anvendelse. De underrettede Kommissionen herom henholdsvis den 17. februar 1997 og den 17. marts 1997 og anførte samtidig årsagerne til deres beslutning.

De østrigske betænkeligheder er koncentreret om to problemstillinger:

- mulighed for overførsel af ampicillinresistensgenet til bakterier og de heraf følgende konsekvenser for medicinsk anvendelse af ampicillin
- de mulige følger af insektresistensgenet, herunder udvikling af resistente insekter, konsekvenser for anvendelsen af *Bacillus thuringiensis* som biologisk bekæmpelsesmiddel, påvirkning af jordlevende insekter og omsætning af organisk materiale i jorden

Luxembourg er ikke fremkommet med særskilt argumentation, men henholder sig til Østrigs argumentation.

I medfør af artikel 16 skulle Kommissionen træffe afgørelse i sagen efter proceduren i direktivets artikel 21. Kommissionen bad forinden de videnskabelige komitéer vurdere de østrigske begrundelser for at indføre forbud mod markedsføring. De tre videnskabelige komitéer vurderede samstemmende, at der ikke var tale om nye relevante videnskabelige data, der kunne begrunde de indførte forbud.

Kommissionen fremsendte derfor den 10. oktober 1997 forslag til beslutning til medlemslandene, som indebar, at de to lande skulle ophæve deres forbud. Da disse forslag ikke opnåede kvalificeret flertal i komitéen ved den skriftlige afstemning, der fandt sted den 13. april 1998, har Kommissionen fremsendt ovennævnte forslag til Rådet med henblik på at opnå en rådsafgørelse i sagen.

En vedtagelse i Rådet indebærer, at de to lande skal ophæve deres forbud senest 20 dage efter vedtagelsen.

3. *Konsekvenser for Danmark* Forslaget vurderes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark, ligesom forslaget ikke vurderes at få retlige eller økonomiske konsekvenser for stat og kommuner.

4. *Høring* Forslaget har været forelagt EF-miljøspecialudvalget den 21. oktober 1997, hvor Greenpeace tilkendegav, at regeringen burde stemme imod Kommissionens forslag, og at Danmark lige som Østrig burde anvende sikkerhedsklausulen.

KOM (97) 282

1. Status Kommissionen oversendte den 13. juni 1997 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget er baseret på traktatens artikel 130 S, stk. 1 og skal derfor behandles efter samarbejdsproceduren i artikel 189 C.

I henhold til artikel 20 i den nuværende forordning (EØF) nr. 1210/90 skal Rådet, efter høring af Europa-Parlamentet, på grundlag af en beretning og et forslag fra Kommissionen træffe beslutning om udvidelse af Agenturets opgaver senest to år efter forordningens ikrafttræden, den 30. oktober 1993.

I Rådskonklusion af 6. oktober 1995 (KOM (95) 325 endelig udg. 95/0184 CNS) gav Rådet sin principielle tilslutning til, at revisionen af forordningen udsættes til den 30. oktober 1997. Dette skete med henvisning til, at Agenturet burde være fuldt funktionsdygtigt i en længere periode end to år, før end der kunne foretages en grundig evaluering af dets opgaver.

Forslaget har været forelagt for partilederne af statsministeren og miljø- og energiministeren på et møde den 20. Marts 1998.

Faktuelt grundnotat er oversendt Europaudvalget den 26. september 1997.

Europa-Parlamentet har afgivet sin 1. læsning den 18. februar 1998.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på vedtagelse af fælles holdning.

2. Formål og indhold

I henhold til forordningens artikel 20 skal der tages stilling til om Agenturets opgavefelt skal udvides på følgende områder:

- deltagelse i overvågningen af gennemførelsen af Fællesskabets miljøforskrifter i samarbejde med Kommissionen og medlemsstaternes nuværende ansvarlige organer
- udarbejdelse af miljømærker og kriterier for tildeling af sådanne mærker til miljøvenlige produkter, teknikker, varer, tjenesteydelser og programmer, som ikke indebærer spild af naturressourcer
- fremme af miljøvenlige teknikker og processer samt anvendelse og øget overførsel heraf inden for Fællesskabet og tredjelande
- fastsættelse af kriterier for vurdering af indvirkningerne på miljøet med henblik på anvendelse og eventuel revision af direktiv 85/337/EØF (VVM-direktivet)

Kommissionen har derudover foretaget en vurdering af andre forhold vedrørende Agenturets funktion, og foreslår på baggrund heraf bl.a. en præcisering af eksisterende opgaver og af reglerne om bestyrelsen samt samarbejdet med tredjelande.

I Kommissionens rapport om evaluering af Agenturets hidtidige indsats samt især udviklingen på de fire ovennævnte områder siden forordningens vedtagelse i 1990, konkluderer Kommissionen, at det ikke er hensigtsmæssigt at udvide Agenturets arbejdsfelt.

Med hensyn til "deltagelse i overvågningen af gennemførelsen af Fællesskabets miljøforskrifter" henviser Kommissionen til at dette allerede er muligt i henhold til forordningens artikel 2, litra iii, som fastslår at Agenturet skal registrere, sammenstille og vurdere data..... som Kommissionen skal udnytte til at sikre gennemførelse af Fællesskabets miljøforskrifter. Det anføres endvidere, at Agenturet kan give Kommissionen og medlemsstaterne yderligere støtte ved at udarbejde regelmæssige rapporter med oversigter og rådgivning vedrørende overvågning af miljøforanstaltninger i bestemte medlemsstater. Støtte til gennemførelse kunne ligeledes omfatte bistand til og samarbejde med IMPEL-nettet. (The European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law).

Vedrørende "udarbejdelse af miljømærker og kriterier for sådanne" henviser Kommissionen til, at der er fremsat forslag (KOM (96)

603) til ændring af forordning 880/92 om tildeling af et miljømærke, hvori der foreslås oprettet et særskilt organ til denne opgave. Kommissionen er af den opfattelse, at varetagelse af en opgave af den karakter ikke harmonerer med Agenturets hovedopgave som leverandør af objektive miljødata.

Hvad angår "fremme af miljøvenlige teknikker" henviser Kommissionen til den nuværende forordnings artikel 2, litra ix, hvorefter Agenturet skal fremme udveksling af oplysninger om den bedste teknologi til at forebygge eller reducere miljøskader. En eventuel udvidelse til også at omfatte formidling vil kollidere med andre EU-institutioners arbejde. Her tænkes især på FFC (Det Fælles Forskningscenter).

Med hensyn til "fastsættelse af kriterier for vurdering af virkninger på miljøet" henviser Kommissionen til det netop vedtagne direktiv 97/11/EF (ændring af VVM-direktivet 85/337/EØF). Det er Kommissionens opfattelse, at Agenturet allerede med den nuværende forordning kan spille en vigtig rolle ved at støtte Kommissionen i forbindelse med udveksling af oplysninger om anvendelse af miljøvurderinger i medlemslandene.

Samlet set foreslår Kommissionen derfor ikke nye opgaver henlagt til Agenturet. Derimod foreslås eksisterende opgaver udvidet/præciseret gennem tilføjelse af følgende opgaver:

1. at etablere et "Europæisk Informations Reference Center om Miljø" kunne være en naturlig forlængelse af Agenturets arbejde med at indsamle informationer og gøre disse tilgængelige. Et sådant center kunne baseres på eksisterende europæiske miljøbiblioteker
2. at sikre bred formidling af miljøoplysninger til offentligheden generelt og med henblik herpå at fremme anvendelsen af ny telematik-teknologi til dette formål
3. at støtte Kommissionen i formidling af oplysninger om miljøforskning, der har miljøpolitisk relevans

Kommissionen foreslår desuden ændringer i følgende bestemmelser i forordningen af hensyn til Agenturets varetagelse af dets opgaver i fremtiden:

Rapporter om miljøsituationen (artikel 2, vi) Det foreslås, at der udgives en miljøtilstandsrapport hvert 5. år i stedet for som nu hvert 3. år, idet et sådant tidsinterval bedre kan reflektere forandringer i miljøtilstanden. Den 5-årige rapport skal desuden suppleres med en årlig miljøindikator-rapport

Nettet (artikel 4, stk. 2 og 5) Bestemmelserne vedrørende Det europæiske Miljøoplysnings- og Miljøovervågningsnet foreslås ændret, så det fremover også omfatter en forpligtelse for medlemslandene til at holde Agenturet underrettet om udvikling og ændringer i de nationale net og til at samarbejde med Agenturet for at sikre indsamling, behandling og analyse af nationale data.

Desuden foreslås, at beslutningstagning om udpegning af et temacenter ikke længere skal ske ved enstemmighed, men ved 2/3-dels flertal. Som begrundelse anføres, at den eksisterende regel har givet forsinkelser i arbejdet. Kommissionen bemærker, at en regel om kvalificeret flertal (med stemmekvoter) ikke kan finde anvendelse, idet bestyrelsen består af stemmeberettigede medlemmer af Kommissionen og Europa-Parlamentet.

Bestyrelsen (artikel 8)

- I henhold til artikel 19 i den nuværende forordning, er Agenturet åben for medlemmer af EU samt for EØS-lande. Tilslutning for ikke EU-lande sker efter Traktatens artikel 228 og de tre EØS-lande (Norge, Island og Liechtenstein) har opnået medlemskab af Agenturet og dets bestyrelse, dog uden stemmeret.

Kommissionen foreslår, at det præciseres, at underskrivere af EØS-aftalen kan opnå medlemskab af Agenturets bestyrelse. Stillingtagen til evt. stemmeret sker herefter i henhold til den aftale, der indgås mellem det pågældende land og Fællesskabet; ikke i henhold til Agenturets forordning.

- Agenturets bestyrelse har konstitueret sig med vedtagelse af en forretningsorden, i henhold til den nuværende forordnings artikel 8, stk. 2. Man har desuden valgt et forretningsudvalg bestående af formanden og 2 næstformand, en repræsentant for Kommissionen samt en videnskabsmand udpeget af Europa-Parlamentet. Bestyrelsen kan delegere afgørelser til forretningsudvalget, jf. artikel 8, stk.

2.

Kommissionen foreslår, at praksis vedrørende oprettelse af og valg af medlemmer til forretningsudvalget indføres i den ny forordning.

Det videnskabelige udvalg (artikel 10) Kommissionen foreslår, at antallet af medlemmer ikke fastlægges i forordningen, således at bestyrelsen selv kan udpege nye medlemmer efter behov. Udvalget har i dag ni medlemmer, der er udpeget på grundlag af deres faglige kvalifikationer. Medlemmerne repræsenterer således ikke medlemslandenes interesser.

Samarbejde med tredjelande (artikel 15)

I forbindelse med Rådets vedtagelse i 1995 om at forlænge Agenturets forordning frem til 30. oktober 1997, besluttede

man at det skulle være muligt for Agenturet at samarbejde med lande, der ikke er medlemmer af Agenturet om indberetning af data fra især Middelhavsområdet og Central- og Østeuropa. Et sådant samarbejde er siden blevet etableret, hvorfor Kommissionen foreslår indføjet i forordningen at Agenturet også kan etablere samarbejder med institutioner i sådanne lande.

Vurdering af fremskridt (artikel 20) Kommissionen foreslår at den næste evaluering af Agenturets arbejde og dets arbejdsområde finder sted i 2003, hvor det tredje flerårige arbejdsprogram skal vedtages. Inden da - i 1999 - foreslår Kommissionen, at der foretages en vurdering af Agenturets resultater og dets lønsomhed i henhold til SEM-2000 initiativet (SEM står for "sound and efficient management" og vurderingen har således et finansielt sigte), som henstiller, at alle fællesskabsprogrammer underkastes en sådan vurdering hvert sjette år.

Samarbejde med Eurostat (bilag) Kommissionen foreslår bilaget vedrørende samarbejde mellem Agenturet og Eurostat ændret, så Agenturet fremover bliver forpligtet til at anvende data og oplysninger, indsamlet af Eurostat. Det drejer sig især om statistikker vedrørende aktiviteter, der belaster miljøet og samfundets samt erhvervslivets respons på en sådan belastning.

3. Europa-Parlamentet Europa-Parlamentet er på mange områder enig i Kommissionens forslag til ny forordning for Miljøagenturet. Dog har man fastholdt et tidligere tilkendegivet synspunkt om at Agenturet skal deltage i arbejdet omkring forbedring af gennemførelse og overholdelse af EU-lovgivningen. Kommissionen skal således pålægges en forpligtelse at samarbejde med Agenturet med henblik på at styrke arbejdet med implementering af EU-lovgivningen og arbejdet med nye initiativer på miljøområdet. Desuden skal Kommissionens forslag om, at Agenturet skal etablere et data-register om miljøforhold, udvides til også at omfatte information om lovgivningsmæssige og andre virkemidler, som tages i anvendelse enten på Fællesskabs- eller medlemslandsniveau med henblik på at beskytte miljøet.

Derudover har Europa-Parlamentet af væsentlige forhold foreslået, at Agenturets opgave med at udbrede kendskabet til europæisk miljøforhold sker på Unionens officielle sprog, hvor dette er muligt, og at der i forbindelse med vedtagelse af det flerårige arbejdsprogram skal udarbejdes dertil relaterede flerårige budgetforslag.

4. Konsekvenser for Danmark Lovgivningsmæssige konsekvenser: Forordningen om Agenturet gælder direkte og umiddelbart i Danmark. Kommissionens forslag til ny forordning vil således ikke afstedkomme et behov for at udarbejde bekendtgørelser eller lignende.

Økonomiske konsekvenser:

Ændringer i forordningen vil ikke betyde et væsentlig forøget ressourcetræk på hverken den statslige, amtslige eller kommunale sektor. Den private sektor (rådgivende og andre firmaer) samt teknologiske serviceinstitutioner deltager i det danske netværk på frivillig basis.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget ændrer ikke på hverken dansk eller europæisk beskyttelsesniveau.

5. Høring Forslaget har været forelagt miljøspecialudvalget den 17. september 1997 og den 6. marts 1998, hvor følgende bemærkninger fremkom: Greenpeace foreslog, at Agenturet etablerede et samarbejde med NGO'er og også får data herfra. Miljøstyrelsen oplyste, at Agenturet allerede samarbejder med NGO'er. Dakofa mente ikke, at Agenturet alene skal basere sine oplysninger på Eurostat på affaldsområdet, hvortil Miljøstyrelsen betonedede at det heller ikke var tilfældet, hvilket der var en udbredt enighed om også i de andre EU-lande.

Ad punkt 15 - Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa Parlamentet og ansøgerlandene vedrørende tiltrædelsesstrategier på miljøområdet.

KOM nr. (98)294

1. Status Kommissionens meddelelse er oversendt til medlemsstaterne den 27. maj 1998.

Kommissionen vil på rådsmødet den 16./17. Juni 1998 præsentere meddelelsen.

2. Formål og indhold Formålet med meddelelsen er på baggrund af de synspunkter, der er fremlagt i Agenda 2000, at sammenstille nogle af de praktiske overvejelser, som Kommissionen mener at ansøgerlandene skal tage i betragtning i forbindelse med den videre udvikling af deres nationale strategier med henblik på at opnå fuld overensstemmelse med fællesskabets miljølovgivning.

Meddelelsen retter sig imod at komplementere de etablerede tiltrædelsesparterskaber og yde bistand til ansøgerlandene i forbindelse med videreudvikling af de nationale programmer for overtagelsen af fællesskabets regelsæt.

Der lægges i meddelelsen vægt på, at der i forbindelse med implementeringen af miljøreglerne ikke alene er tale om en formel ændring af lovgivningen, men at der også kræves reel implementering af lovgivningen. Dette forudsætter at de administrative strukturer, som er en forudsætning herfor, styrkes herunder at en udvikling af de regionale og lokale miljøadministrationer gives særlig opmærksomhed i ansøgerlandene.

I meddelelsen lægges der vægt på, at gennemførelsen af miljøreglerne dels reflekterer de faktiske miljøproblemer i ansøgerlandene, dels reflekterer den lovgivning, som er højt prioriteret i Kommissionens hvidbog fra 1995 vedrørende det indre marked. Der gives dog også udtryk for at optagelse forudsætter aftaler om gennemførelse af hele miljøregelsættet.

I meddelelsen udpeges nogle hovedområder nemlig luft affald og vand som kommissionen finder bør gives særlig høj prioritet. Endelig lægger Kommissionen vægt på, at miljømæssige hensyn indgår i andre sektorpolitikker og investeringsbeslutninger i ansøgerlandene. Endelig kommer meddelelsen nærmere ind på, hvorledes Fællesskabet vil bistå ansøgerlandene i tiltrædelsesprocessen:

- Yderligere finansielle ressourcer
- styrkelse af tilnærmelsesprocessen på det lovgivningsmæssige område inkl. Koordination af Fællesskabets og medlemsstaternes bilaterale bistand
- styrkelse af institutionsopbygning mhp implementering og håndhævelse af miljølovgivningen.

Tiltrædelsesparterskaberne vil være en sammenfattende ramme for fællesskabets bistand inklusiv bistand fra Phare programmet. Hertil kommer at Kommissionen i 1998 har vedtaget to forslag mht. nye tiltrædelsesinstrumenter nemlig ISPA (et strukturpolitisk instrument) og et særligt instrument for udvikling i landbrugsområder.

3. Konsekvenser for Danmark Meddelelsen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser for Danmark, ligesom meddelelsen ikke påvirker det danske beskyttelsesniveau.

4. Høring Meddelelsen har ikke været udsendt i høring.

Ad punkt 16 - Henstilling med henblik på Rådets beslutning om forhandling på Fællesskabets vegne af en beslutning om bortskaffelse af nedlagte offshore-installationer i henhold til konvention om beskyttelse af havmiljøet i det nordøstlige Atlanterhav (1992 OSPAR-konventionen)

SEK (98) 460

1. Status Kommissionen oversendte den 24. marts 1998 ovennævnte henstilling (SEK (98) 460 endelig udgave) til medlemsstaterne. Forslaget er baseret på traktatens artikel 130 S (1) i forbindelse med artikel 228 (2) og (3) (1. afsnit) og skal derfor behandles efter samarbejdsproceduren i artikel 189 C.

Forslaget er en opfølgning af Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet af 18. februar 1998 (KOM (98) 49 endelig udg.) og Rådets konklusioner af 16. december 1997, der bemyndiger Kommissionen til at forhandle og stemme på vegne af Fællesskabet i forbindelse med beslutninger i henhold til artikel 10, stk. 3, i OSPAR-konventionen.

Forslaget har ikke været forelagt Folketingets Europaudvalg

2. Formål og indhold Med forslaget ønsker Kommissionen Rådets godkendelse af specifikke forhandlingsdirektiver med henblik på forhandling og vedtagelse af en beslutning i OSPAR-konventionen om bortskaffelse af nedlagte offshore-installationer. Beslutning herom forventes vedtaget på OSPAR-miljøministermødet i juli 1998 i Portugal.

Af bilaget til henstillingen, der er i overensstemmelse med konklusionerne i Kommissionens Meddelelse af 18. februar 1998, fremgår, at OSPAR-beslutningen bør opfylde følgende målsætninger:

- a. en OSPAR-beslutning baseret på princippet om forbud mod bortskaffelse af sådanne installationer på havet;
- b. alle installationer, undtagen et begrænset antal, der identificeres under særlige omstændigheder på grundlag af individuelle evalueringer under hensyntagen til alle relevante aspekter herunder tekniske, miljømæssige, sikkerhedsmæssige og omkostningsmæssige faktorer, fjernes fuldstændigt, når de nedlægges, og bringes på land, hvor de genbruges og uundgåeligt affald skaffes sikkert af vejen;
- c. store betoninstallationer er undtaget fra kravene i punkt b, da der ikke på nuværende tidspunkt findes nogen afprøvet teknologi;

d. beslutninger om at efterlade hele eller dele af installationer helt eller delvist på stedet eller om at bortskaffe dem helt eller delvist på havet træffes i fuldt samråd med andre kontraherende parter og med berørte organisationer;

e. nye installationer (efter 1. januar 1998) bør, når det er muligt, sikkert og ikke indebærer en væsentlig risiko for miljøet, fjernes fuldstændigt, når de nedlægges, og bringes på land, hvor de kan genbruges, og uundgåeligt affald kan bortskaffes på en sikker måde.

Endvidere bør OSPAR-beslutningen tages op til revision hver 5. år, blandt andet i lyset af erfaringerne og videnskabelige og teknologiske fremskridt.

Endelig bør det juridiske ejendomsforhold vedrørende offshore-installationer, der ikke fjernes fuldstændigt, og ansvaret for vedligeholdelse og for fremtidige skader klart fastlægges.

3. Konsekvenser for Danmark Ingen, da der alene er tale om et forhandlingsmandat.

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Ingen.

Økonomiske konsekvenser:

Ingen.

Beskyttelsesniveau: Ingen virkning.

4. Høring Forslaget er via Energistyrelsen sendt til høring i NSOCD (North Sea Operators Committee Denmark). Svar foreligger endnu ikke.

Ad punkt 17 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om revisionen af Det Europæiske Fællesskabs program for politik og handling inden for miljø og bæredygtig udvikling "Mod en bæredygtig udvikling" (EU's Femte miljøhandlingsprogram) - møde i forligsudvalget

KOM(95)647 endelig udgave.

1. Baggrund Kommissionen fremsendte forslaget til Rådet den 8. marts 1996. Forslaget er fremsat i henhold til traktatens artikel 130 S stk. 3, og skal behandles efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 189 B.

Europa-Parlamentet har afgivet 1. udtalelse den 13. november 1996, hvor der blev vedtaget 51 ændringsforslag.

På Rådsmødet (miljø) den 9-10 december 1996 blev der fastlagt fælles holdning, som formelt blev vedtaget den 17 april 1997.

Europa-Parlamentet vedtog den 17. juli 1997 dets anden udtalelse, som indeholdt 28 ændringsforslag til Rådets fælles holdning.

Kommissionen såvel som Rådet meddelte, at de ikke kunne tiltræde alle Europa-Parlamentets ændringsforslag, hvorfor forslaget er overgået til triaologmøder (Råd, Parlament og Kommission) som optakt til forligsproceduren.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 1. marts, den 21. juni og den 11. oktober 1996 til orientering samt til forhandlingsoplæg den 6. december 1996.

Der har været afholdt triaologmøder den 19. og 29. januar, den 5. marts samt den 29. april 1998.

Der er annonceret et møde i forligsudvalget primo juni 1998, hvor forhandlingsresultatet forventes vedtaget som et a-punkt og det forventes endeligt vedtaget også som et a-punkt på Rådsmødet (miljø) den 16. juni 1998

2. Forslaget Forslaget har til formål at opfylde et krav om midtvejsjustering, som er indbygget i 5. miljøhandlingsprogram og i Rådets resolution af 1. februar 1993 herom. Kommissionsforslaget har til formål at opfylde et krav om midtvejsjustering, som er indbygget i 5. miljøhandlingsprogram og i Rådets resolution af 1. februar 1993 herom.

Kommissionens forslag til justering er bygget op som et forslag til prioritering af initiativer og handlinger inden for de enkelte indsatsområder. Det indeholder følgende 5 overordnede prioriteringer:

- styrkelse af integration af miljøhensyn i andre politikområder, specielt i forhold til handlingsprogrammets 5 sektorer,
- øget anvendelse af tværgående styringsinstrumenter, herunder især de markedsbaserede og økonomiske styringsmidler.

- styrket indsats for gennemførelse og forenkling af fællesskabets miljølovgivning med vægt på en forbedret implementering og håndhævelse
- styrkelse af opmærksomheden om bæredygtig udvikling gennem udvidelse af indsatsen med hensyn til information, kommunikation og uddannelse,
- styrkelse af fællesskabets rolle i international sammenhæng, herunder især i forhold til Østeuropa og CSD, samt i relation til handel og miljø (WTO).

I forhold til Kommissionens oprindelige forslag har Europa-Parlamentet i dets 2.læsning vedtaget 28 ændringsforslag, som alle forsøger at gøre teksten mere konkret ved i højere grad at forpligte Kommissionen og Rådet til henholdsvis at fremlægge og vedtage tiltag, der bl.a. kan sikre at miljømålene i det 5. miljøhandlingsprogram fra 1992 bliver opnået. Der kan nævnes 5 generelle områder for disse ændringsforslag:

Integration af miljøhensyn i andre sektorpolitikker samt internationalt

7 ændringsforslag skal sikre dette, herunder særligt mht. landbrugspolitikken, turisme og den økonomiske politik og i WTO-regi samt via miljøkonsekvensvurderinger af såvel nationale politikker, planer og programmer som af forslag fra Kommissionen

Styrkelse af troværdigheden og dynamikken i EU's miljøpolitik

6 ændringsforslag skal sikre dette ved generelt at søge at forpligte Kommissionen til en række tiltag i teksten.

Implementering og håndhævelse af EU-reguleringen i medlemsstaterne

4 forslag skal sikre dette ved bl.a. at indskærpe medlemsstaternes deres rapporteringsforpligtelse overfor Kommissionen og et forslag om at Kommissionen skal rapportere til Råd og Parlament om fremskridt i den forbindelse samt sikre en bedre implementering og sanktionering af overtrædelser af EU-lovgivningen på medlemsstatsniveau

Sikring af et sundt og rent miljø for borgerne

8 forslag skal sikre dette via bl.a. indsamling og udspredelse af viden og strammere opfølgning af EU's målsætninger på de enkelte miljøområder

Sikring af et højt beskyttelsesniveau i forbindelse med udvidelsen af EU

4 forslag skal sikre dette ved bl.a. at sikre at de tre nye medlemslande ikke behøver at sænke deres miljøbeskyttelsesniveau samtidig med at EU's beskyttelsesniveau skal bringes på niveau med disse landes miljøbeskyttelsesniveau inden udløbet af den aftalte overgangsperiode, samt ved at yde teknisk, administrativ og finansiell bistand til de Øst- og Centraleuropæiske lande.

Kommissionen har kun kunnet acceptere 12 af disse ændringsforslag enten fuldt ud eller delvist, mens Rådet på Rådsmødet (miljø) den 16. oktober vedtog at det ikke kunne acceptere alle Europa-Parlamentets ændringsforslag, hvorfor det blev besluttet at forligsudvalget på et senere tidspunkt skulle indkaldes til et møde.

Der tegner sig enighed om 24 af ændringsforslagene, som er opnået ved justeringer af tekstens ordlyd. Der er tale om stramminger af teksten i Den Fælles Holdning. For 4 ændringsforslag om henholdsvis landbrug, miljøerstatningsansvar, affald samt turisme og strukturfonde er der uenighed mellem Råd og Parlament, idet Rådet ikke internt kan blive enige om, hvor meget Rådet kan forpligte sig til. Denne uenighed forsøges klaret ved at Kommissionen afgiver en erklæring på alle 4 ændringsforslag om, hvad Kommissionen vil foretage sig på de 4 områder.

(Løbenr. 5719)